

**MOHÁCS VÁROS
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJA**

2010

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
I. Előzmények	5
I.1. A szolgáltatástervezési koncepció célja.....	5
I.1.1. A szolgáltatástervezési koncepció feladata.....	5
I.1.2. Alapelvek meghatározása.....	5
I.1.3. Értékek meghatározása.....	7
I.2. Illeszkedés a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás és a Baranya Megyei Önkormányzat szolgáltatástervezési koncepciójához.....	8
II. Mohács Város általános jellemzői	9
2.1. A város helyzetét bemutató általános adatok (helyzetelemzés).....	10
2.2. Demográfiai adatok.....	10
2.3. Életmód.....	13
2.4. A népesség iskolázottsága	15
2.5. Nemzetiségek a városban	16
2.6. Foglalkoztatottság, munkanélküliség	17
2.7. Célcsoportok	20
III. Szociális szolgáltatások Mohács területén	22
3.1. A szociális törvény rendelkezései.....	22
3.2. Szociális ellátások	24
3.3. Szociális alapszolgáltatások.....	30
3.4. Szakosított ellátási formák.....	32
3.5. A gyermekvédelmi törvény rendelkezései	33
3.6. A szociális ellátórendszer bemutatása.....	35
3.7. Együttműködés, kapcsolat a város területén működő szociális, gyermekjóléti szolgáltatókkal	42
3.8. SWOT analízis	44
IV. Stratégiai kihívások Mohács Város szociális szolgáltatásainak fejlesztésében	45
4.1. Fejlesztési szükségletek	45
4.2. Jövőkép.....	45
4.3. Intézkedési javaslatok, ütemterv.....	46
4.3.1. A szociális alapszolgáltatások és a szakellátás továbbfejlesztése.....	46
4.3.2. Fejlesztések forrásai.....	46
4.4. A koncepcióban foglaltak végrehajtásától várt eredmények.....	49
ZÁRSZÓ	50
Mohács Város közigazgatási területén működő szociális intézménye	51

Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, többször módosított 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) 92. § (3) bekezdése rendelkezik a szolgáltatástervezési koncepció készítéséről. A jogszabály értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A törvény meghatározza, hogy amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.

Fentiek értelmében a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás is elkészítette a szolgáltatástervezési koncepcióját azoknak a szociális feladatoknak a vonatkozásában, melyek a társuláson keresztül kerültek megszervezésre. A megyei önkormányzat közgyűlése 111/2009. (IX. 17.) Kgy. határozatával a koncepciót a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Tanácsa részére elfogadásra javasolta.

A Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács a 8/2009. (10. 07.) DDRSZT számú állásfoglalásával a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját változatlan formában elfogadásra javasolta és elismerését fejezte ki „a koncepció készítőinek a magas színvonalért és a szociális szolgáltatók példás együttműködéséért.”

A Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Tanácsa az MTKT Szociális Szolgáltatástervezési koncepciójának 2009. évi felülvizsgálatát a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése 111/2009. (IX. 17.) Kgy. határozatának, valamint a Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács 8/2009. (10. 07.) DDRSZT állásfoglalásának figyelembe vételével, 50/2009. (XI.17.) MTKT határozatával elfogadta.

Összhangban az MTKT koncepciójával készült el Mohács Város Önkormányzatának a szociális koncepciója. A koncepció bemutatja az MTKT - n keresztül biztosított szociális feladatokat a város közigazgatási területén, továbbá kitér azokra a szolgáltatásokra, melyeket a települési önkormányzat önállóan szervezett meg, illetve melyeket nem állami illetve egyházi fenntartók a város területén működtetnek.

A szolgáltatástervezési koncepció tartalmazza Mohács város lakosságszámának alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A koncepcióban megjelennek a szociális szolgáltatások és ellátások irányításával, fejlesztésével kapcsolatos távlati, jövőre vonatkozó célok, fejlesztési szükségletek, intézkedési javaslatok.

A koncepció a város szociális szolgáltatásainak, ellátórendszerének kiépítését, működését és jövőre vonatkozó fejlesztését tartalmazó szakmai dokumentum, amely tartalmazza, és egyben meghatározza a szociális szolgáltatására vonatkozó irányelveket, ütemtervet, intézkedési javaslatokat és fejlesztési célokat.

Az Sztv. 92. § (5) bekezdése alapján a települési önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a társulás és a megyei önkormányzat által készített koncepcióhoz.

A városi koncepciók elkészítése során mindvégig szem előtt tartottuk, hogy a koncepció tartalmában és struktúrájában szervesen illeszkedjék a Baranya Megyei Önkormányzat 2008-ban, illetve a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás 2009-ben felülvizsgált és elfogadott szociális szolgáltatástervezési koncepcióihoz.

Az Sztv. 92. § (7)-(8) bekezdései alapján a szolgáltatástervezési koncepciót a helyi önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményezteteti az intézményvezetőkkel, a kisebbségi önkormányzatokkal, továbbá a települési önkormányzat és a társulás a Szociálpolitikai Tanács területi szervével. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi. Továbbá a települési önkormányzat és a társulás szolgáltatástervezési koncepcióját a megyei önkormányzat előzetesen véleményezi.

I. Előzmények

I.1.A szolgáltatástervezési koncepció célja

A koncepcióalkotás célja, hogy

- a döntéshozók részére egy olyan alapidokumentum készüljön, amely átfogó képet nyújt az ellátási kötelezettségek helyzetéről, a szociális szükségletekről;
- meghatározza azokat az alapelveket, irányokat, célokat, amelyeket a város a szociális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások fejlesztésének további szereplőit;
- az esetlegesen hiányzó ellátások megszervezésének módja meghatározásra kerüljön;
- a szociális szolgáltatásoknak egy olyan rendszere jöjjön létre, amely minőségi és egyben differenciált, ahol a szolgáltatások középpontjában az egyén áll;
- egy olyan szociális szolgáltató rendszer jöjjön létre, amely összehangoltan, koordináltan működik, teljes mértékben lefedi a szociális szükségleteket;

I.1.1.A szolgáltatástervezési koncepció feladata

A fent megfogalmazott célokból következően a koncepció feladata a következőképpen foglalható össze:

- jelölje ki az irányokat egy résmentes szociális védőháló kialakításához;
- segítse elő egy egységes „szociális szolgáltató politika” kialakítását;
- világítson rá a már működő szociális ellátórendszer hiányosságaira;
- biztosítson információkat, alapot egyéb fejlesztési koncepciók, programok, tervek kidolgozásához és megvalósításához;
- egységes keretbe foglalja a szociális szolgáltatások fejlesztési irányait.

I.1.2. Alapelvek meghatározása

Szociális biztonság

Ne fordulhasson elő, hogy a szükségét szenvedők ellátás nélkül maradjanak.

Relatív biztonság

Valamilyen „társadalmi kockázat” bekövetkezésekor az egyén vagy család életszínvonala ne süllyedjen túlságosan nagyot.

Prevenció

A problémák kialakulásának megelőzése. A városban elsődleges kell, hogy legyen a szociálpolitika területén a prevenció, képessé tenni a település lakóit saját sorsuk alakítására.

Korrekción

Már meglévő probléma esetén következik a korrekción, az adott nehézségek, problémák kezelésére. Nagyon fontos alaptétel, hogy a prevención – és ha szükséges - a korrekción egymást kiegészítse.

Univerzalitás

Valamennyi jogosult, rászorult számára azonos minőségű szolgáltatás nyújtása.

Szelekcion

A cél, hogy a település leginkább rászorult, leghátrányosabb helyzetben levő tagjaihoz jusson el hatékonyan a szociális támogatás.

Pozitív diszkrimináción

A szelekcion egy tipikus esete, valamilyen előny nyújtása a szociálisan hátrányos helyzetben lévők számára, előnyt nyújtunk hátrányuk kezelésére a felzárkóztatásuk céljából.

Negatív diszkrimináción tilalma

Tilos az ellátottak mindennemű megkülönböztetése pl. fajra, nemre, társadalmi, politikai, vallási stb. hovatartozásra.

Szubszidiaritás

Mint alapelv azt a gondolatot állítja a középpontba, hogy az egyén ellátása alapvetően a család felelőssége, ha ez valamilyen mértékben nehezül, sérül vagy lehetetlenné válik, úgy lépnek be a gondoskodásba a családot körülvevő segítő körök a családtól való távolság sorrendjében. Az önállóságot hangsúlyozza a szociálpolitikai rendszerektől való függőség helyett. A külső segítség csak akkor lép be, ha az illető egyén vagy család minden tőle elvárható megtett saját helyzete javításának érdekében.

Hatásosság

A rászorultak közül mennyien jutnak hozzá a szociális juttatásokhoz, mekkora az igénybevételi arány.

Hatékonyaságn

Költség/haszon, ill. ráfordítás/eredmény viszonya, mennyibe kerül egy ellátás és valóban azokhoz kerül-e, akik arra rászorultak.

Kevésbé választhatóságn elve

Az ellátások oly módon való kialakítása, hogy kevésbé legyen értelmes/érdemes választani az életvitelének azt a módját, hogy a megélhetés alapja nem a saját erőfeszítés, munka, hanem a támogatások igénybevétele legyen, cél a szociális ellátásoktól való függőségi helyzet kialakulásának elkerülése.

Integráción elve

Lehetőség szerint mindenki saját valós környezetében részesüljön ellátásban (házi gondozás), vagy ha ez nem lehetséges, legalább szimuláljuk a valós környezetet (lakóotthonok). Jó eszköz lehet olyan időleges ellátások kialakítása (idősek klubja, napközije) ahol az intézményi

ellátást, a megmaradt családi gondoskodással, vagy az integráló házi gondozással kombináljuk.

Családban gondolkodás elve

Míg korábban a szociálpolitika alanyi körét demográfiai alapon a felnőttvédelemre (ezen belül aktív korúak és inaktívok), illetve gyermekvédelemre osztottuk, napjainkban a szociális gondolkodás és ennek hatására a szociális jogalkotás megreformálásával egyre inkább a család válik a szociálpolitika alanyává. A cél a család életkörülményeinek általános javítása. Teljes egészében természetesen a szociális igazgatás módszerei közül nem fog kivésni az alanyok demográfiai alapon való megkülönböztetése, hiszen vannak, akik nem élnek családban.

Komplexitás elve

Ez az alapelv írja elő számunkra, hogy a lehetséges szociális ellátási módszereket (pénzbeli, természetbeli, szociális szolgáltatások) együttesen vagy felváltva, de egymás hatásait kiegészítve (kumulálva) használjuk. Különösen jól alkalmazható ez az alapelv a családban való gondolkodás elvének erősítésére. Felnőttvédelmi, gyermekvédelmi, pénzbeli, természetbeni személyes közreműködésen alapuló ellátások „variálásával” a család általános helyzetét kívánjuk javítani.

Felelősség megosztás elve

A felelősség megosztás elvét maga a szociális törvény határozza meg. Lényege, hogy a társadalom minden szereplője legyen tisztában a saját felelősségével, annak összetevőivel és mértékével.

Progresszivitás elve

Az alapellátás elsődlegességének hangsúlyozása mellett progresszíven, egymásra épülő ellátó rendszerek jöjjenek létre. Míg az alapellátás minden településen megvalósítandó, addig a különböző, eltérő rászorultságon alapuló és eltérő színvonalú ellátást nyújtó bentlakásos intézmények nagyobb városokban vagy megyei szinten jelennek meg. A progresszivitás felső szintjén megjelenhetnek egészen speciális, országos intézetek is.

Egyenlő hozzáférés elve

Az alapelv lényegében egy alapelv csoportot takar, amely magában foglalja a területi kiegyenlítés és a szolgáltatásszervezés elveit is. Lényege, hogy az ország bármely területén élő ellátásra szoruló személy, másokkal azonos feltételekkel (ellátási színvonal, térítési díj kategóriák, elérhetőség, bejutás időtartama) jusson intézményi ellátáshoz.

I.1.3. Értékek meghatározása

A szociális szolgáltatások biztosítása során a következő értékek biztosítására kell törekedni:

Szabadság: az egyén szabadságának, autonómiájának tiszteletben tartása

Egyenlőség:

- bánásmód egyenlősége
- feltételek egyenlősége
- esélyek egyenlősége

Igazságosság: a javak elosztásának módja

Szolidaritás, méltányosság: kölcsönös segítség, felzárkóztatás, közösségvállalás

Hatékonyság: a szolgáltatásokat az igényekhez igazítani.

I.2. Illeszkedés a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás és a Baranya Megyei Önkormányzat szolgáltatástervezési koncepciójához

Mint azt már a bevezetőben említettük, az Sztv. 92. § (5) bekezdése alapján a települési önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a társulás és a megyei önkormányzat által készített koncepcióhoz.

A városi koncepciót legelső alkalommal Mohács Város Önkormányzata 257/2004. (XII. 23.) számú Képviselő-testületi határozatával fogadta el. A 2010. évi felülvizsgálatnál áttekintettük a Baranya Megyei Önkormányzat 2008. évben felülvizsgált koncepcióját, majd elkészült a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás szociális szolgáltatástervezési koncepciójának 2009. évi felülvizsgálata. Az MTKT koncepciója logikai felépítésben, struktúrában illeszkedik a megyei koncepcióhoz. A települési önkormányzat koncepciójának összeállításakor ugyanazon könnyen áttekinthető, értelemszerű logikai felépítést követtük, amelyet a fent említett két koncepció, és amely felépítést a Sztv. 92. § (4) bekezdése is részben meghatároz azzal, hogy példálózóan felsorolja azokat az elemeket, melyeket egy koncepciónak tartalmaznia kell.

II. Mohács Város általános jellemzői

Mohács több mint 900 éves város, Magyarország egyik legdélibb települése, a Duna határkikötője. Fejlődésére kedvezően hatott földrajzi helyzete. A Duna és víziútja jelentősen befolyásolta a halban, vadban gazdag lakott terület sorsát. A tatárjárás okozta pusztítások után ismét fejlődésnek indult: a XIII-XIV. században kialakult nemesi vármegye központja, majd a XV. századtól mezőváros lett. A virágzást a török hódítás törte meg. Az 1526-os mohácsi csata után a város szinte teljes egészében elpusztult, csak az 1687-es második, győztes ütközet után szabadult fel a török hódoltság alól. A nemzetiségek (katolikus magyarok, sokácok, németek, ortodox szerbek) nagyarányú betelepítését a népesség megfogyatkozása indokolta.

A polgárosodás, az ipari fejlődés következtében a XIX. század második felében nagyon sok új létesítménnyel gazdagodott a település. E számos tekintetben pozitív folyamatot az első világháború lassította le, de 1929-től már ismét megyei rangú város lett Mohács. Ma a közel 20.000 fős lakosságot vallási, nemzetiségi sokszínűség jellemzi. Jelentősek a nemzetközi kapcsolatok: Mohácsnak német, francia, román, lengyel, török és horvát testvérvárosa van.

Mohács több szempontból is fontos közlekedési csomópont. Itt halad keresztül a Budapest-Udvar-Eszék útvonal (56-os út) és innen indul ki a Pécsre vezető 57-es út. A félóránként közlekedő dunai komp az alföldi összeköttetést segíti. Várhatóan komoly gazdaság-élénkítő hatása lesz a térségben elhaladó M6-os autópályának, az ehhez csatlakozó Duna-hídnak és a pár éve kialakított, dinamikusan fejlődő ipari parknak. Vagyis, az elmúlt évtizedben végbement gazdasági átalakulás és privatizáció után újabb beruházások megvalósítására nyílik lehetőség. Az ipari park nagy területigényű üzemek befogadására is készen áll. Egy éve megkezdte működését az uniós határkikötő, a dunai kikötő további fejlesztésével pedig a város a Dél-Dunántúl egyik logisztikai központjává válhat.

2.1. A város helyzetét bemutató általános adatok (helyzetelemzés)

A helyi szociálpolitika kiindulási pontja, hogy a város szociális ellátórendszere nyújtson hatékony segítséget a hátrányos helyzetű állampolgároknak, családoknak, a veszélyeztetett lakossági csoportok tagjainak. Fontos feladat a kirívó esélyegyenlőtlenségek mérséklése, az ebből adódó társadalmi feszültségek csökkentése, a szegénységben élők esélyeinek, önálló boldogulási lehetőségeinek javítása. A szociálpolitikának közre kell működnie abban, hogy megelőzze a marginalizálódást, a szegény emberek még szegényebbé válását.

Végrehajtható szociálpolitikai feladat ugyanakkor csak az lehet, ami finanszírozható is. Az önkormányzatnak szűkülő pénzügyi lehetőségek között kell kialakítani és alkalmazni a segítségnyújtás formáit. A segítségnyújtás középpontjában a segítségre szoruló polgár áll, akinek joga van származási, etnikai, világnézeti és egyéb hovatartozására tekintet nélkül, diszkrimináció mentes segítségre, jogszerű, áttekinthető, sajátos élethelyzetét figyelembe vevő ellátásra. A szociális ellátások, szolgáltatások a rászoruló családok biztonságának megteremtését szolgálják. A szociális munka során a prevencióra, az aktív szociálpolitikai eszközökre kell helyezni a hangsúlyt.

Mohács Város Önkormányzata kötelezettségének tekinti azt, hogy a rendelkezésünkre álló anyagi, emberi és intézményi erőforrások eszközeivel kiemelt támogatást biztosítsunk a legelesettebb társadalmi csoportok tagjai, a koncepció célcsoportjai számára.

2.2. Demográfiai adatok

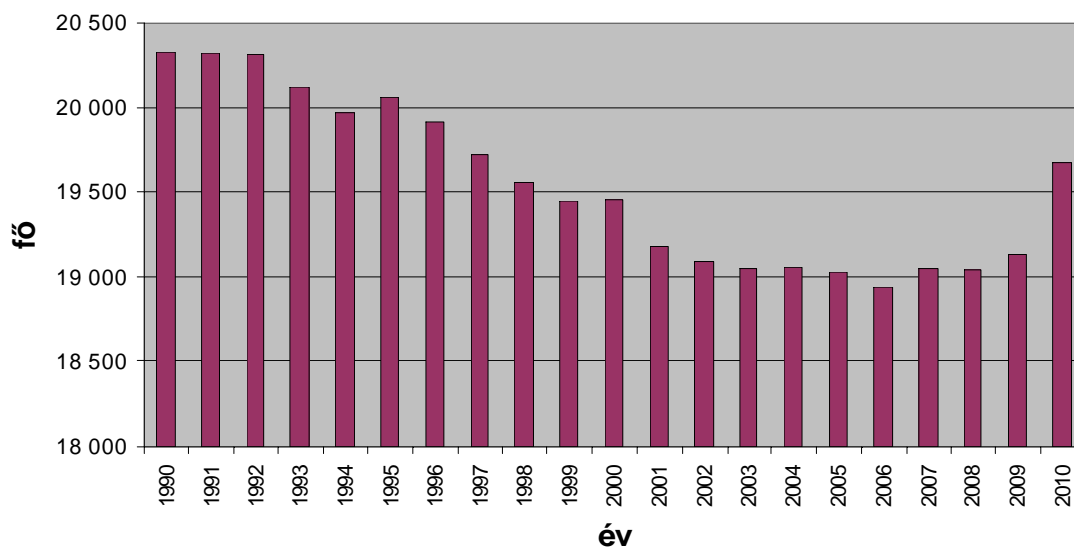
Mohács város lakosság számának alakulását a szociális ellátórendszer megszervezése, a már működő rendszer átgondolása, fejlesztése érdekében érdemes egy hosszabb időintervallum keretében megvizsgálni. Az alábbi táblázaton 1990-től kezdődően nyomon követhetjük a változásokat. A lakosság szám folyamatos csökkenését figyelhetjük meg 1994-ig. Majd az 1995. évben az előző évihez képest a lakosság szám 93 fővel emelkedik. 1996-tól kezdődően ismét folyamatos csökkenés tapasztalható, a lakosság szám 2006-ban a legkevesebb. 2007-től nő a város állandó lakosainak száma és a 2010. január 1. adatok alapján a város lakosság száma eléri a 19.670 főt.

Lakosságszám alakulása 1990-es évtől

1990	20326 fő
1991	20325 fő
1992	20314 fő
1993	20120 fő
1994	19970 fő
1995	20063 fő
1996	19916 fő
1997	19723 fő
1998	19555 fő
1999	19445 fő
2000	19453 fő
2001	19181 fő
2002	19085 fő
2003	19049 fő
2004	19054 fő
2005	19033 fő
2006	18945 fő
2007	19044 fő
2008	19035 fő
2009	19129 fő
2010	19670 fő

Forrás: Mohács Város Polgármesteri Hivatala Népszám Nyilvántartó adatai alapján.

Népszám alakulása

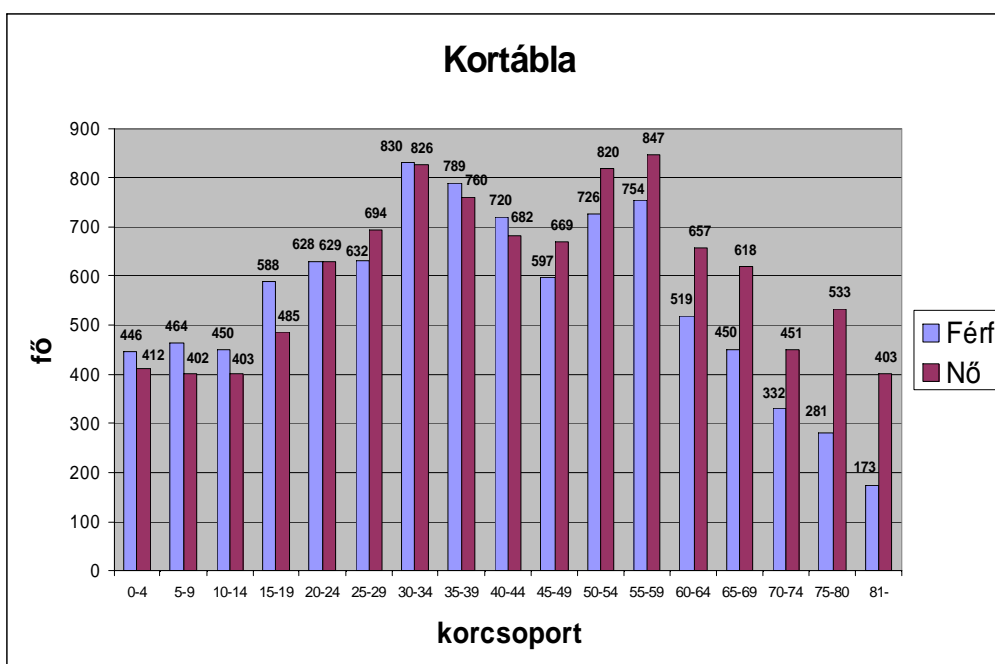
A demográfiai adatok vizsgálatánál nagy figyelmet kell fordítanunk a lakosság korcsoportos megoszlására, mivel ezek alapján jól behatárolható, hogy a szociális és a gyermekjóléti ellátórendszer fejlesztésénél melyek azok a korcsoportok, amelyek száma növekszik. Melyek azok, amelyeket valamilyen formában érintenek a szociális ellátásokon belül a pénzügyi és természetbeni támogatásokkal kapcsolatos változások. Számukra elengedhetetlen a változásoknak megfelelő segítség nyújtása az ellátórendszeren keresztül.

Az alábbi táblázaton és diagrammon szemléltetjük a lakónépesség korcsoport és nem szerinti megoszlását a 2009. évre vetítve.

Lakónépesség korcsoport és nem szerinti megoszlása a 2009. évben

Életkor	Férfi	Nő	Összesen
0-4	446	412	858
5- 9	464	402	866
10- 14	450	403	853
15-19	588	485	1073
20-24	628	629	1257
25-29	632	694	1326
30-34	830	826	1656
35-39	789	760	1549
40-44	720	682	1402
45-49	597	669	1266
50-54	726	820	1546
55-59	754	847	1601
60-64	519	657	1176
65-69	450	618	1068
70-74	332	451	783
75-80	281	533	814
81-	173	403	576

Forrás: Mohács Város Polgármesteri Hivatala Népszámítás Nyilvántartó adatai alapján.

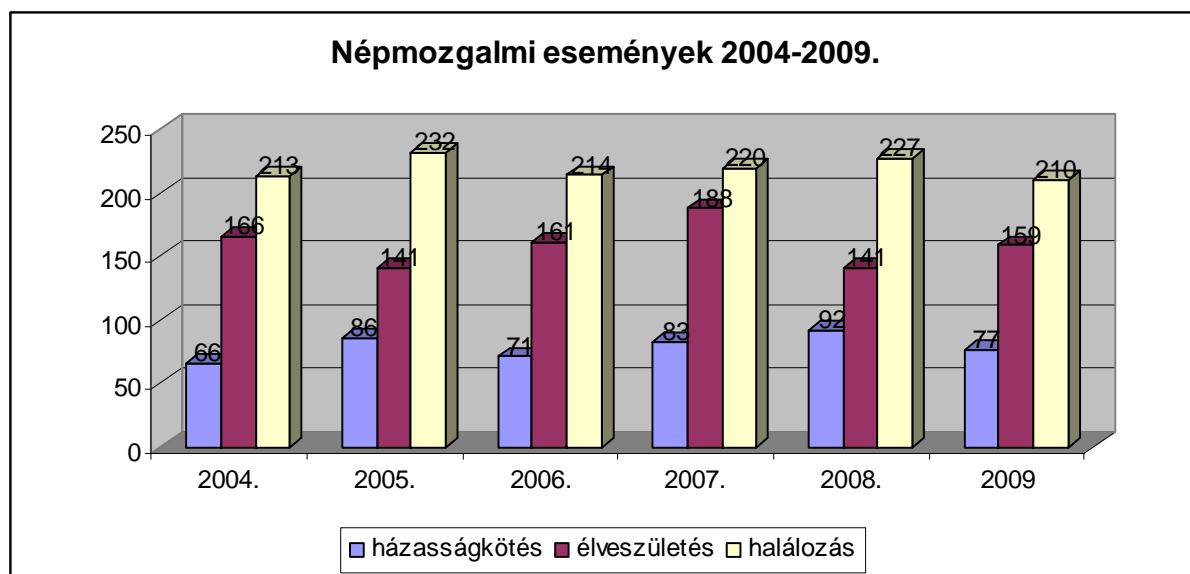

Népmozgalmi események címszó alatt összefoglalva a következő táblázatban és diagrammon, nyomon követhetjük 2004. és 2009. között az elveszületések, a házasságkötések és a halálozások számát.

Népmozgalmi események 2004-2009.

IDŐSZAK	HÁZASSÁGKÖTÉS	ÉLVESZÜLETÉS	HALÁLOZÁS
2004.	66	166	213
2005.	86	141	232
2006.	71	161	214
2007.	83	188	220
2008.	92	141	227
2009.	77	159	210

Forrás: Mohács Város Polgármesteri Hivatala Néesség Nyilvántartó adatai alapján.

2.3. Életmód

A szociális szükségletek vizsgálatánál fontos információkkal szolgálhat az életmód, és ezen belül a háztartások összetételének vizsgálata.

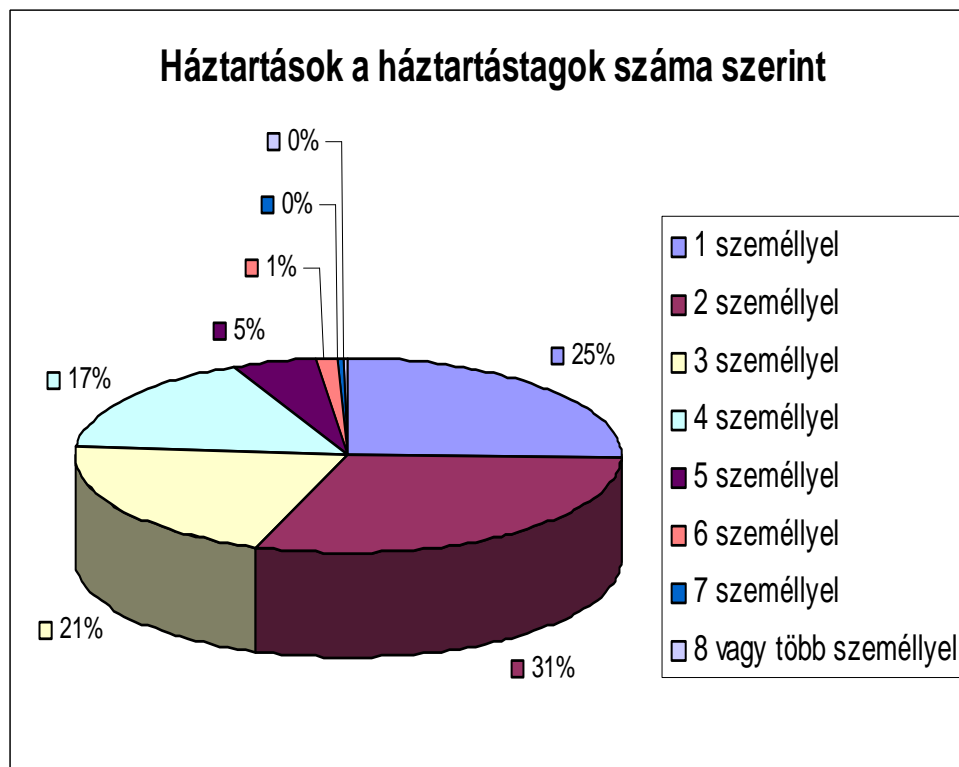
A 2001. népszámlálási adatokat alapul véve a háztartások száma 7365. Ebből a kétszemélyes háztartások száma a legnagyobb, 2232, ez az háztartások 31%-át jelenti. Ezt követik az egyszemélyes háztartások, amely aránya 25 % az összeshez képest. Majd csökkenő sorrendben a háromszemélyes háztartások 21 %-kal, a négyszemélyesek 17 %-kal, az ötszemélyesek 5 %-kal, a hatszemélyesek 1 %-kal, és a hét- és nyolcszemélyes háztartások száma 26 illetve 20 háztartásra tehető.

Vizsgálatunkból és a demográfiai adatokból arra következtethetünk, hogy a kétszemélyes háztartások többségét az időskorú lakosság teszi ki. Nagyon fontos adat ez számunkra a szociális ellátórendszer megszervezése szempontjából. Gondolnunk kell minden olyan megoldásra az alapszolgáltatások és a szakosított ellátások terén, amely az időskorú lakosság ellátását is szolgálja.

Háztartások a háztartástagok száma szerint 2001.

HÁZTARTÁSOK	
1 személlyel	1 857
2 személlyel	2 232
3 személlyel	1 542
4 személlyel	1 216
5 személlyel	379
6 személlyel	93
7 személlyel	26
8 vagy több személlyel	20

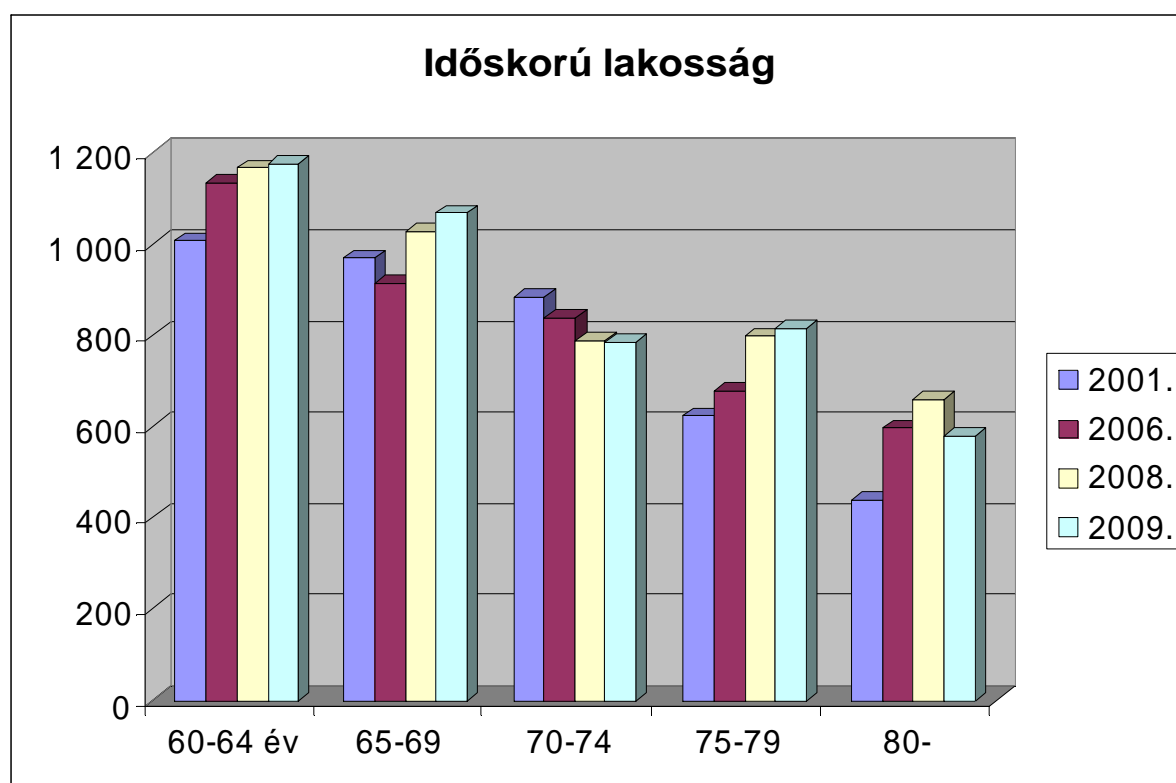
Forrás: KSH, Népszámlálás, 2001.

Időskorú lakosság

	60-64 ÉV	65-69	70-74	75-79	80-	ÖSSZESEN
2001	1 006	969	883	621	437	3 916
2006	1 135	914	839	676	595	4 159
2008	1165	1026	790	799	659	4439
2009	1176	1068	783	814	576	4417

Forrás: Mohács Város Polgármesteri Hivatala Népszég Nyilvántartó adatai alapján.

2.4. A népesség iskolázottsága

A város lakosságának iskolázottsága a megyei átlag körül mozog. A 2001-es népszámlálás adatai alapján a (7 évesnél idősebb lakosság körében) az analfabéták aránya 1,4 % , az alacsony végzettségűek aránya a 15 évesnél idősebb korosztály körében 89,1 % , a középfokú végzettségűek aránya a 18 évesnél idősebb korosztály körében 34,2 % , a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évesnél idősebb korosztály körében 10,2 %.

2.5. Nemzetiségek a városban

A 18. századi újranépesüléstől a városban nagyobb számban éltek magyarok, németek szerbek, sokácok (horvát csoport) és cigányok. Ha az anyanyelvet vizsgáljuk, akkor arra a következtetésre jutunk, hogy ekkoriban négy nyelven beszélt a város lakossága: magyarul, németül, horvátul és szerbül. Az nemcsak mohácsi sajátosság volt ebben az időben, hogy a különböző nemzetiségű lakosság külön városrészekben élt. A város északkeleti részén laktak a szerbek, az északnyugati részén a sokácok. A török kiűzése után az ún. Kismohácsra menekült őslakos református magyarok visszaköltöztek a Duna jobb partjára, és itt a város délkeleti részén telepedtek le. A katolikus magyarok a város délnyugati részére érkeztek. A szerbek az 1570-es években a török uralom ideje alatt telepedtek le Mohácson. A sokácok is a török uralom ideje alatt telepedhettek le Mohácson, de ennek pontos ideje nem ismert. A legvalószínűbb az, hogy a különböző időpontokban és különböző helyekről ide érkező lakosság itt olvadt össze egységes sokác kisebbséggé.¹

A benépesedés során jogi és időbeli tényezők döntötték el, hogy ki hova telepedhetett le. A földrajzi viszonyoknak és a tágas mohácsi határnak is köszönhető, hogy a betelepülők nem kényszerültek arra, hogy az őslakosok közé költözzenek.

Mohács lakosságának együttélésére általánosságban elmondható, hogy a polgári korban az eddigi közömbösséget egy alapvetően harmonikus viszony váltotta fel. A békés együttélésre példaként elmondható, hogy az 1898. évi görögkeleti plébániaház avatásán a szerbeken kívül ott voltak a más anyanyelvűek: a magyarok, németek, sokácok is. A két világháború között már több vegyes házasság is volt, főként magyarok és németek, magyarok és sokácok között.

Az ipar fejlődése is elmosta a nemzetiségi határokat. Korábban fellelhetőek voltak sajátos nemzetiségi szakmák is. Ezek szerint például a korsósok délszlávok, a szabók magyarok és németek, a fazekasok németek és délszlávok voltak. Az 1880-as évektől az iparosítás hatására eltűntek a nemzetiségi szakmák Mohácson és kevés olyan mesterség maradt, ami külön nemzetiség által képviselt lett volna. Ez alól a mohácsi korsósok (délszlávok) maradtak csak kivételek.

A város, mint soknemzetiségű település befogadó településsé vált, ahol az emberek nem zárkóztak el a más anyanyelvűek befogadásától. Többek közt a nemzeti összefogást szimbolizálja Martinelli Jenő 1931-ben átadott Széchenyi-téri szobra. A bronzcsoport három népviseletbe öltözött ölelkező nőalakot ábrázol, akik a magyarokat, németeket és sokácokat jelképezik. A táblán lévő felirat hirdeti az összefogást.

Martinelli Jenő Széchenyi- téri szobra

¹ Baranya megye földrajzi nevei alapján II. kötet 108-109.old.

Magyarországon a kisebbségek jogait a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekről szóló 1993. évi LXXVII. törvény szabályozza. A törvény a 13 nemzeti és etnikai kisebbséget taxatívén sorolja fel: bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán.

A 2001-es népszámlálási adatok alapján a legnagyobb kisebbségi csoportot a cigányság képviseli, őket követik a németek, majd a horvátok, és a 13 kisebbség közül a szerbek a hetedik helyet foglalják el.

A város lakóinak nemzetiségi összetétele 2001-ben: magyar: 93%; cigány: 2,4%; horvát: 4,7%; német: 9,6%; szerb: 0,6%; ismeretlen, nem válaszolt: 5,9%. A kisebbségek nemzeti identitásának megőrzésében nagy szerepe van az 1988-ban, Darázs István vezetésével alakult Zora Táncegyüttesnek. Az együttes repertoárjában makedón, szerb, horvát (bunyevác, sokác, bosnyák) táncok szerepelnek. Továbbá nagy szerepe van a Singende Quelle nevű német kórusnak is.

A 2006-os választásokat megelőzően módosították a jogszabályt, és a kisebbségi önkormányzatok létrejöttének előfeltétele, hogy minimum 30 polgár az adott nemzetiséghez tartozónak vallja magát, és a választásokat megelőzően felvételét kérje a jegyzőnél az adott kisebbség névjegyzékébe. A választáson csak azok szavazhattak, akik előzetesen kérték felvételüket a névjegyzékbe. Mind a négy kisebbség alakított önkormányzatot 2006-ban is.

A kisebbségi önkormányzatok és a városi önkormányzat között nagyon jó kapcsolat alakult ki. Hosszú évek óta segítjük egymás munkáját, figyelemmel kísérjük a határidőket, és segítséget nyújtottunk 2007-ben, 2008-ban és 2009-ben a megváltozott finanszírozás alapján kiírt feladatalapú támogatás pályázásában. A kisebbségekkel kapcsolatos ügyintézés jelenleg Mohács Város Polgármesteri Hivatalának Igazgatási Osztálya látja el.

2.6 Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A 2008. és 2009-ben mind Mohácson, mind a térségben az aktív munkaerő állomány csökkent 2007-től, 2010-ben megfordult a folyamat, a lakónépesség 0,5 %-kal, ezen belül az aktív munkaerő állomány 2,3 %-kal nőtt 2009-hez képest.

A regisztrált álláskeresők száma 2010. áprilisában Mohácson 1286 fő.

Az álláskeresők rátája 15,1 % a városban, 6 %-kal alacsonyabb 2009. áprilisához képest és 0,7 %-kal a megelőző hónaphoz képest.

Ez a nagymértékű csökkenés alapvetően az „Út a munkához” című program lehetőségeinek sikeres kihasználásával magyarázható, de a nem támogatott elhelyezkedések terén is szerény emelkedés figyelhető meg.

Az álláskeresők számának összetételi adataira településsoros, ezzel együtt Mohács városi adatok nem állnak rendelkezésre, de a térségi adatokkal az arányok elfogadható hibaszázalékkal becsülhetők.

Mohács térségében a lakónépesség a városi helyzettel ellentétben 2010-ben 0,8 %-kal csökkent, ezen belül érdekes módon a gazdaságilag aktívak száma viszont 2,2 % kal, közel azonos mértékben, mint a városban nőtt.

2010. áprilisában az álláskeresők rátája a térségben is alacsonyabb 2009-hasonló időszakához képest, mértéke 17,0 %, 3,4 %-kal csökkent. Ez mellett a megelőző hónaphoz képest is 1,4 %-kal alacsonyabb.

A térségi ráta a korábbi években alacsonyabb volt, mint a városi. 2009-ben az eltérés megváltozott és 2010 áprilisban 1,9 %-kal magasabb a városi álláskeresők rátájánál.

A regisztrált álláskeresők száma a térségben tárgyidőszakban 3694 fő.

Az álláskeresők számának összetételén belül 2010. áprilisában a térségben 83,2 % a fizikai, 16,6 % a szellemi foglalkozásúak részaránya. 0,2 %-ról nincs adat.

Iskolai végzettség szerint változatlanul legnagyobb 42,8 % az alacsony iskolázottságúak (8 ált. isk. osztály és az alatti) részaránya. Ez a körülmény továbbra is indokoltá teszi a közfoglalkoztatások szükségességét.

Korcsoport szerint legmagasabb 14 % a 31-35 évesek és hasonló 13,9% az 51-55 évesek részaránya. Valamivel kisebb, de mégis nagy részarányt 13,3 %-ot képviselnek a 21-25 éves fiatalok. Az 51-55 évesek életkor szempontjából jelentős hátrányokkal és akadályokkal szembesülnek a munkaerőpiacon munkavállalás szempontjából, melyeket különféle foglalkoztatás támogatási eszközökkel van lehetőségünk és igyekszünk közömbösíteni. A fiatalok a munkatapasztalat hiánya miatt jutnak nehezebben munkához. E hátrány ellenében is nyújtható támogatás a foglalkoztatásuk után. A tapasztalt közép korosztálynak azonban mindenképpen a gazdaságban és munkahelyen lenne a helyük. Azonban a munkaerő kereslet szintje miatt nehezen jutnak munkához.

Ellátási forma szerint 45,4 % az ellátásra nem jogosult regisztrált álláskeresők létszáma, ezt követik a rendelkezésre állási támogatáson lévők 27,1 % kal. 8,9 % az álláskeresési járadékon lévők részaránya, a fennmaradó részben egyéb ellátáson lévők vannak. Továbbra is komoly társadalom és foglalkoztatáspolitikai problémákat vet fel az első két legnagyobb részarányú célcsoport helyzete.

Regisztráltság időtartama szerint viszonylag kedvező körülmény az, hogy 52 % az 1-6 hónapja regisztráltak részaránya. Ez jelentheti azt, hogy a regiszter állományának valamivel több mint a felének egy része folyamatosan cserélődik, másik része hosszabb rövidebb ideig munkához jut és visszatér. Rendkívül nehéz helyzetben van a regisztrált álláskeresők 15,8 %-a, akik egy éven túli regisztráltak és nem találtak munkát. Hasonlóan és fokozottan, akik már több mint két éve nem tudtak elhelyezkedni, részarányuk 13,3 %.

Munkaerő kereslet

Nagy létszámot felvevő kapacitás 2009-ben a térségben nem telepedett meg, így az a következtetés adódik, hogy az előbb említett keresleti növekedés a térség mikro, kis, és középvállalkozásaiban jelent meg.

2009. decemberében 12230 db érvényes AM könyv volt forgalomban. Az alkalmi foglalkoztatás az atipikus foglalkoztatás speciális egyike, nem jelenik meg a munkaerő-piaci kereslet szintjében. Az AM könyvek számát tekintve azonban jelentős, valós keresleti volument fed le. Elkészült és 2010-ben forgalomba helyezték az M6-os autópályát, vele kapcsolatos gazdaságélénkítő várakozásainkat az elkövetkező öt-tíz év valóságának kell igazolnia.

Munkaerő-piaci eseményei

A 2008. év negyedik negyedében kirobbanó és 2009-ben kiszélesedő globális pénzügyi válság rövid időn belüli gazdaságra történő áttérjedése erősen mérséklődő munkaerő-piaci keresletet vizionált 2009-re.. Ennek ellenére a válság munkaerőpiacra gyakorolt hatása Mohács térségében az országos folyamatoknál valamivel mérsékeltebben jelentkezett. Ennek alapvető egyik oka lehet, hogy térségünkben a nagy létszám leépítések 2003. és 2006. között lezajlottak, másrészt egyes erősen fenyegetett cégek (autóipari beszállítók), szerencsés módon minden belső tartalékaikat felhasználva túléltek a krízist és nem jutottak el a csoportos létszám leépítésekig 2008. év végén és 2009-ben sem.

A központi és helyi Decentralizált Foglalkoztatási Alap források meghatározóan a válság megelőzésére, illetve annak kezelésére lettek átcsoportosítva. A foglalkoztatás bővítésére a versenypiacon alapvetően, az UNIÓ által közösen finanszírozott TÁMOP 1.1.1 és 1.1.2 programok keretén belül volt lehetőség, valamint közfoglalkoztatások terén széleskörű

lehetőséget nyitott meg közcélú munkában a január 1-én induló „Út a munkához” című központi program a köz és közhasznú foglalkoztatási módon kívül.

Nyilvántartott álláskeresők										
Mohácsi Kirendeltség 2010. április 20.										
Állománycsoport	Összetétel						Változás az összesenben			
	Férfiak		Nők		Összesen		Előző hónaphoz		Előző év u. időszakhoz	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
Szakmunkás	987	50,0	496	29,6	1 483	40,6	-149	-0,7	-167	2,4
Betanított munkás	213	10,8	349	20,8	562	15,4	-43	0,1	-116	-0,3
Segédmunkás	598	30,3	551	32,8	1 149	31,5	-88	0,2	-313	-2,3
Összes fizikai	1 798	91,1	1 396	83,2	3 194	87,5	-280,0	-0,4	-596,0	-0,2
Szellemi foglalkozásúak	169	8,6	279	16,6	448	12,3	-16	0,5	-50	0,8
Kitöltetlen (hibás kódú)	8	0,4	3	0,2	11	0,3	1	0,0	-23	-0,5
Mindösszesen	1 975	100,1	1 678	100,0	3 653	100,1	-295	-7,5	-669	-15,5
Iskolai végzettség	Férfiak		Nők		Összesen		Előző hónaphoz		Előző év u. időszakhoz	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
	8 általánosnál kevesebb	62	3,1	99	5,9	161	4,4	-26	-0,3	-73
8 általános	735	37,2	666	39,7	1 401	38,4	-91	0,6	-349	-2,1
Szakmunkásképző	793	40,2	406	24,2	1 199	32,8	-128	-0,8	1 125	31,1
Szakiskola	16	0,8	32	1,9	48	1,3	-3	0,0	-1 373	-31,6
Szakközépiskola	179	9,1	239	14,2	418	11,4	-19	0,3	-6	1,6
Technikum	79	4,0	32	1,9	111	3,0	-11	-0,1	16	0,8
Gimnázium	53	2,7	131	7,8	184	5,0	-2	0,3	-14	0,4
Főiskola	35	1,8	56	3,3	91	2,5	-13	-0,1	3	0,5
Egyetem	23	1,2	17	1,0	40	1,1	-2	0,0	2	0,2
Kitöltetlen (hibás kódú)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Összesen	1 975	100,1	1 678	99,9	3 653	99,9	-295	-0,1	-669	-0,1
Korcsoport	Férfiak		Nők		Összesen		Előző hónaphoz		Előző év u. időszakhoz	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
	17 éves és fiatalabb	0	0,0	2	0,1	2	0,1	2	0,1	-3
18-20 éves	76	3,8	51	3,0	127	3,5	-7	0,1	-75	-1,2
21-25 éves	288	14,6	197	11,7	485	13,3	-57	-0,4	-105	-0,4
26-30 éves	226	11,4	207	12,3	433	11,9	-50	-0,3	-121	-0,9
31-35 éves	300	15,2	210	12,5	510	14,0	-19	0,6	-64	0,7
36-40 éves	208	10,5	231	13,8	439	12,0	-43	-0,2	-93	-0,3
41-45 éves	241	12,2	207	12,3	448	12,3	-43	-0,1	-101	-0,4
46-50 éves	206	10,4	222	13,2	428	11,7	-21	0,3	-106	-0,7
51-55 éves	264	13,4	245	14,6	509	13,9	-38	0,0	-37	1,3
56-60 éves	156	7,9	101	6,0	257	7,0	-17	0,1	31	1,8
60 év feletti	10	0,5	5	0,3	15	0,4	-2	0,0	5	0,2
Összesen	1 975	99,9	1 678	99,8	3 653	100,1	-295	0,2	-669	0,1
Ellátási forma	Férfiak		Nők		Összesen		Előző hónaphoz		Előző év u. időszakhoz	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
	Álláskeresési járadék	401	20,3	291	17,3	692	18,9	-140	-2,2	-149
Álláskeresési segély I.*	66	3,3	67	4,0	133	3,6	-28	-0,5	-117	-2,2
Álláskeresési segély II.**	82	4,2	49	2,9	131	3,6	-86	-1,9	x	x
Álláskeresési segély III.***	26	1,3	7	0,4	33	0,9	-2	0,0	x	x
Vállalkozói járadék	10	0,5	3	0,2	13	0,4	-2	0,0	x	x
Régi típusú ellátások****	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	x	x
Rendszeres szociális segély	2	0,1	1	0,1	3	0,1	-214	-5,4	-343	-7,9
Rendelkezésre állási támogatás	518	26,2	471	28,1	989	27,1	954	26,2	-118	1,5
Ellátásra nem jogosult	870	44,1	789	47,0	1 659	45,4	43	4,5	-119	4,3
Összesen	1 975	100,0	1 678	100,0	3 653	100,0	-295	-0,1	-669	0,0
* Flt. 30. § (1) a. ** Flt. 30. § (1) b. *** Flt. 30. § (1) c. x Más soron számba véve										
**** Munkanélküli járadék, álláskeresést ösztönző juttatás, nyugdíj előtti segély										
Regisztráltság időtartama	Férfiak		Nők		Összesen		Előző hónaphoz		Előző év u. időszakhoz	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
	1-6 hónapja regisztrált	1 112	56,3	788	47,0	1 900	52,0	-255	-2,6	-151
7-12 hónapja regisztrált	349	17,7	339	20,2	688	18,8	3	1,4	-99	0,6
13-24 hónapja regisztrált	298	15,1	281	16,7	579	15,8	-14	0,8	-64	0,9
Több, mint két éve regisztrált	216	10,9	270	16,1	486	13,3	-29	0,3	-355	-6,2
Összesen	1 975	100,0	1 678	100,0	3 653	99,9	-295	-0,1	-669	-0,2

2.7. Célcsoportok

Az 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya 17. §-a, és 70/E. §-a deklarálja, hogy a Magyar Köztársaság a rászorulókról kiterjedt szociális intézkedésekkel gondoskodik, az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg. Az Alkotmány alapvető jogként elismeri a szociális biztonsághoz való jogot.

A szociális biztonsághoz való jog a XIX. század második felében kialakult, ún. második generációs jog, amely az állammal szemben támasztott juttatási igény. Tehát az állam úgy tesz eleget alkotmányi kötelezettségének, ha a szociális ellátás biztosítását megszervezi és működteti.

A helyi szociálpolitika fontos feladata az esélyegyenlőtlenségek mérséklése, az ebből adódó társadalmi feszültségek (marginalizálódás, kirekesztettség) csökkentése, a hátrányos helyzetben lévő személyek esélyeinek, önálló boldogulási lehetőségeinek javítása, segítése. Az ellátás középpontjában a szociális segítségre szoruló polgár áll. A társadalmi kohézió szempontjából kiemelt feladat azon polgárokat a „normális lét” felszínén tartani, akiknek erre másképp nincs lehetőségük, vagy önállóan erre nem képesek.

A szociális helyzet alapján jóval magasabb a rászorulók aránya, mint ahányan támogatást kapnak vagy szociális ellátásban részesülnek. Az önkormányzat azokról a rászorulókról tud, akik valamilyen problémájukkal a Polgármesteri Hivatalhoz, vagy valamelyik szociális intézményhez fordulnak. A kérelmezők száma folyamatosan növekszik. A város lakossági összetételére figyelemmel az alábbi célcsoportokat kiemelten kell segíteni:

Időskorúak, nyugdíjasok

Az országos és a megyei tendenciákhoz hasonlóan a város lakossága öregszi, az átlagéletkor, az idősök száma emelkedik. E célcsoport esetében a szegénység, a rossz egészségi állapot, az egyszemélyes háztartások jelentős száma miatt a jelenleginél több, differenciáltabb szolgáltatási kínálat iránti igény jelentkezik. Különösen hátrányban vannak azok az idősök, akiknek nincs családja vagy rokonsága, akik befogadnák és gondoznák őket.

Fogyatékos személyek

A fogyatékkal élők legnagyobb csoportját a testi és mozgássérültek alkotják. Iskolai végzettségük alacsonyabb, mint a népességé általában. Munkavállalási esélyeik kedvezőtlenek, gazdasági aktivitásuk egyharmada az átlagénak. A számukra nyújtott szolgáltatások elmaradnak a szükségletektől. Az akadálymentesség még nem mindenhol megoldott, de folyamatosan pályázunk, figyelemmel követjük az akadálymentesítésre kiírt pályázatokat, hogy intézményeinkbe a szolgáltatásokat igénybe vevő mozgássérültek is akadálymentesen bejuthassanak.

Pszichiátriai betegek

A pszichiátriai betegség hatással van az egyén szabadságára, befolyásolja a társadalomba való beilleszkedési, érvényesülési esélyeit. A pszichiátriai betegek többsége otthon, családi környezetben él. A pszichiátriai betegek döntő többsége kirekesztődik a társadalomból, a munka világából. Reintegrációjukat segítő szükséges a pszichiátriai, közösségi és nappali ellátásnak a megszervezése és folyamatos működtetése. Esetükben is indokolt és szükséges a védett illetve normál munkahelyeken történő – esetleg támogatott – foglalkoztatásuk.

Szenvedélybetegek

A szenvedélybetegek jelentős csoportját az alkoholisták alkotják. A függőségük az egészség, a szociális kapcsolatok súlyos veszélyeztető és károsító faktora, mely nemcsak az adott személyt, hanem családját is szorosan érinti. Mind a prevenció, mind pedig a kezelés során fontos az egész család bevonása, a téma komplex, holisztikus megközelítése.

Az alkoholfogyasztással összefüggő problémák mellett napjainkban egyre nagyobb hangsúly helyeződik a drogfogyasztók csoportjára. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2007-ben kutatást végzett a városban és a kistérségben, 505 12-22 év közötti diákot kérdeztek a drogfogyasztási szokásokról. A megkérdezettek több mint egyharmada válaszolta azt, hogy egy vagy többféle illegális drogot fogyasztott már.

Elsősorban – bár nem kizárólagosan – a fiatalok körében feladatként jelenik meg a játékszenvedély prevenciója, esetenként kezelése. Ezen függőség is az egyénen túl az érintett család egzisztenciális és érzelmi széthullásához vezethet.

Hajléktalan személyek

A hajléktalan személyek számáról csak becült adatok vannak, mivel sokan nem kerülnek be a szociális ellátó rendszerbe. Általában jellemző az iskolázatlanság. A hajléktalanná válás oka az esetek kétharmad részében valamilyen kapcsolati konfliktus. Emellett okozhatja valamilyen intézményből való kikerülés (pl. állami nevelés, börtön, pszichiátriai intézet stb.), valamint gazdasági okokra is visszavezethető. A hajléktalanok többsége középkorú férfi, akik valamilyen munkanélküli vagy rokkantsági ellátásban részesülnek. Egészségi állapotuk a már több éves hajléktalan életmóddal járó negatív hatások miatt megromlott.

Többségük semmilyen szociális intézménnyel nem tartja a kapcsolatot, kisebb hányaduk főként karitatív szervezetekkel, népjóléti irodákkal áll kapcsolatban. A hajléktalanok többsége férfi, túlnyomó többségüknek nincs munkájuk, nincs társadalombiztosításuk, nincs stabil munkaügyi és megélhetési helyzetük.

A hajléktalanság kezelésében is nagyon fontos a társadalmi reintegráció és rehabilitáció közreműködő szereplőinek a folyamatos konzultációja.

Munkanélküliek

A munkahely elvesztése, a tartós munkanélküliség súlyos csapásokkal jár az egyén számára. Elveszti rendszeres jövedelmét, létbizonytalanságba kerülhet. Kialakulhat a fölöslegesség, az értéktelenség, a jövő kilátástalanságának érzése, az önbecsülés hiánya. Az egészségi állapot romolhat. Ezen jelenségeken túl megromolhat a kapcsolat a családtagokkal is, melynek sok esetben válás a következménye. Végső esetben ezek a személyek a társadalomtól izolálódhatnak, elszigetelődhetnek.

Veszélyeztetett gyermekek, családok, többgyermekesek, gyermeküket egyedül nevelők

Általános kritérium, hogy a gyermekvédelemben tevékenykedő szakemberek azonos módon értelmezzenek élethelyzeteket a hatékony szociális beavatkozás, a családgondozás érdekében. Ehhez elengedhetetlen, hogy a veszélyeztetettség fogalmát azonosan értelmezzék a szakemberek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § n) pontja alapján a veszélyeztetettség: olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A gyermekek helyzetét tekintve a következőkben jelölhetőek meg a hátrányos helyzet főbb megnyilvánulásai:

- alacsony jövedelem,

- szülők alacsony iskolai végzettsége,
- a család, vagy ép a család hiánya, gyermeküket egyedül nevelők magas aránya,
- deviáns mikrokörnyezet szociális ártalmai.

Krízishelyzetbe került egyének és családok

A gazdasági válság során krízishelyzetbe került egyénekre és családokra fokozott figyelemmel kell lennünk, mivel a munkahelyük elvesztése, havi jövedelmük drasztikus csökkenése következtében mindennapi megélhetésük lehet veszélyben.

Válsághelyzetbe került várandós anyák

A válsághelyzetbe került várandós anyák segítése Családok Átmeneti Otthonába történő elhelyezéssel.

A családok átmeneti otthonáról a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik.

Átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatalok

Szükséges lenne az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatalok nyomon követése abból a szempontból is, hogy a fiatal felnőtteknek mennyire sikerült a társadalomba beilleszkedniük. Ez a csoport a családi háttér hiánya miatt különösen veszélyeztetett kategóriába tartozik. Emiatt is nagyon fontos, hogy a gyermekvédelmi gondoskodás ideje alatt a szakemberek segítségével kiemelt figyelmet fordítsanak a továbbtanulásra, az optimális pályaválasztásra.

Az átmeneti nevelésről a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 77. § (1) bekezdése, a tartós nevelésbe vételről pedig a Gyvt. 80. § (1) bekezdése rendelkezik.

III. Szociális szolgáltatások Mohács területén

3.1. A szociális törvény rendelkezései

A szociális ellátások formáiról és az önkormányzatokat érintő szociális feladatokról a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezik. Ennek alapján a szociális ellátások formái lehetnek pénzbeli, természetbeni, vagy személyes gondoskodás keretében történő ellátások.

1. Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások:

- a. időskorúak járadéka,
- b. rendelkezésre állási támogatás,
- c. rendszeres szociális segély (egészségkárosodásra tekintettel),
- d. ápolási díj
- e. lakásfenntartási támogatás
- f. átmeneti segély
- g. temetési segély

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók.

2. Természetbeni szociális ellátásként nyújtható szolgáltatások:

- a. köztemetés
- b. közgyógyellátás
- c. egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- d. adósságkezelési szolgáltatás
- e. energiafelhasználási támogatás

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás keretében nyújtandó szociális szolgáltatások két csoportra bonthatók: alapszolgáltatásokra és szakosított ellátásokra.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

3. Szociális alapszolgáltatások

- a. falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás
- b. étkeztetés
- c. házi segítségnyújtás
- d. családsegítés
- e. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- f. közösségi ellátások
- g. támogató szolgáltatás
- h. utcai szociális munka
- i. nappali ellátás.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

4. Szakosított ellátások formái:

- a. ápolást, gondozást nyújtó intézmény
- b. rehabilitációs intézmény
- c. lakóotthon
- d. az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
- e. egyéb speciális szociális intézmény.

A települési önkormányzatoknak a területükön élő lakosság számának függvényében az alábbi táblázat szerint kell biztosítani a szociális ellátásokat, szolgáltatásokat. A helyi önkormányzat ellátási kötelezettségének intézmény fenntartásával, önkormányzati társulásban történő részvétellel, vagy ellátási szerződés megkötésével tehet eleget.

Lakosság Számtól függetlenül	2000 fő lakosságszám felett	3000 fő lakosságszám felett	10 000 fő lakosságszám felett	30 000 fő lakosságszám felett	50 000 fő lakosságszám felett
a települési önkormányzat az alábbi szociális szolgáltatásokat köteles biztosítani					
Étkeztetés	Étkeztetés	Étkeztetés	Étkeztetés	Étkeztetés	Étkeztetés
Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás
	Családsegítés	Családsegítés	Családsegítés	Családsegítés	Családsegítés
		Idősek nappali ellátása	Nappali ellátás	Nappali ellátás	Nappali ellátás
			Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
			Támogató szolgáltatás*	Támogató szolgáltatás	Támogató szolgáltatás
			Közösségi ellátás*	Közösségi ellátás	Közösségi ellátás
				Átmeneti elhelyezés	Átmeneti elhelyezés
					Utcai szociális munka

* 2008. december 31-ig kötelező feladat volt, 2009. január 1-től finanszírozási szerződéssel működnek a szolgáltatások a Mohács Város Önkormányzat Pándy Kálmán Otthon Támogató szolgálatot működtet, a Foetus-Car Kft. támogató szolgálatot és közösségi ellátást. A Foetus-Car Kft. az MTKT- val kötött ellátási szerződés alapján nyújtja ezeket a szolgáltatásokat.

* 2010. január 1. napjától finanszírozási szerződéssel működnek. Nem kötelezően ellátandó feladat.

3.2. A szociális ellátások

A szegénység enyhítésében, a kivezető utak keresésében központi kérdés, hogy a múltból örökölt, az utóbbi és elkövetkezendő évek átalakulás során kialakuló szegénység mértéke – mind az ilyen helyzetben élők sokaságát, mind az egyes élethelyzetek mélységét tekintve ne sodorja veszélybe a város társadalmának egyensúlyát és működőképességét.

Minden szociális ellátásért folyamodó és abban részesülő ügyfélnek joga van személyes önállóságra, erkölcsi méltóságának megtartására és ápolására, jólétének megteremtésére és fenntartására. A szociális ellátások célja e képességek és adottságok elismerése, elismertetése és támogatása. A szociális ellátások révén arra kell törekedni, hogy az ügyfelek életfeltételei jobbá váljanak. A szociális ellátás során az ellátást nyújtóknak tiszteletben kell tartaniuk az ellátást igénybe vevő emberi és állampolgári jogait, a szabadságjogok érvényesítésének feltételeit.

Az ellátások meghatározásában és nyújtásában az ellátottak aktív részvételére kell törekedni. A szociális ellátások fontos funkciója az egyén autonómiájának, képességeinek megerősítése, egyedüllétének oldása. Kiemelt cél a családi kötelékek erősítése, biztosítani kell a gyermekek és a felnőttek családban éléséhez való jogát. Tiszteletben kell tartani a kérelmezők igényét a megfelelő színvonalú és minőségű ellátási formák megválasztására.

A szociális problémák kezelésében más ágazathoz tartozó intézmények, szervezetek is aktívan részt vesznek. Ezek keretein belül is törekedni kell az általános szociálpolitikai alapelvek és értékek érvényesítésére.

Számos polgár számára a szociális eszközök nyújtják a megélhetés kizárólagos formáját. Számukra a szociálpolitikai eszközök biztosítják, hogy érintkezni és kommunikálni tudjanak polgártársaikkal és a társadalom intézményeivel.

Rendszeres ellátások

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A jegyző időskorúak járadékában részesíti azt a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-át, az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95 %-át, az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú (18-62 éves) személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A jegyző aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek, aki egészségkárosodott (munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, illetve legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy vakok személyi járadékában részesül, vagy fogyatékosági támogatásban részesül) aki munkanélküli, álláskeresési támogatása lejárt, vagy egy év illetve bizonyos esetekben három hónap együttműködést teljesített a munkaügyi központtal, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át (jelenleg 25.650 -Ft-ot) és vagyona nincs.

Az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy az 55. életévét betöltötte, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel, akinek a napközbeni ellátása nem biztosított rendszeres szociális segélyre jogosult.

A rendszeres szociális segély havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete. (Min. 1.000 -Ft, max. 60.236 -Ft).

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították – az előbb felsoroltak kivételével – a Munkaügyi Központnál nyilvántartásba kerül, álláskeresési megállapodást köt, és teljesíti a benne foglaltakat, illetőleg közfoglalkoztatásban vesz részt.

E személyt arra az időtartamra, amikor közfoglalkoztatásban neki fel nem róható okból nem vesz részt, vagy olyan képzésben vesz részt, amelyhez a Munkaügyi Központ ellátást nem biztosít, rendelkezésre állási támogatás illeti meg. A rendelkezésre állási támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege (jelenleg 28.500 –Ft).

Lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartási támogatásnak három fajtáját különbözteti meg a törvény. Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, feltéve, hogy a lakásfenntartás elismert havi költsége a háztartás havi összjövedelmének 20 %-át meghaladja. Az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy a szolgáltatás

időtartama alatt lakásfenntartási támogatásra jogosult. Az önkormányzat rendelete alapján helyi lakásfenntartási támogatásra az a személy jogosult, akinek a háztartásában az egy főre jutó nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át, az egyszemélyes háztartás esetén a 250 %-át és a lakásfenntartás költségei elérik a család összjövedelmének 30 %-át.

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – a hozzátartozó (Ptk. 685. § b.) pont), ha önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre szoruló súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi. A települési önkormányzat jegyzője a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző személy kérelmére, az öregségi nyugdíj 130 %-ának megfelelő, emelt összegű ápolási díjat állapít meg. A települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek esetén ápolási díj állapítható meg annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy gondozását végzi.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult jogszabályban meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, meghatározott pénzbeli támogatásnak, a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 140 %-át,

aa.) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

ab.) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac.) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek; az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-át az a.) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a törvényben meghatározott értéket.

Eseti pénzbeli ellátások

Átmeneti segély

A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározott átmeneti segélyt nyújt. Az átmeneti segély megállapításának részletes feltételeit a helyi rendelet tartalmazza.

Temetési segély

A települési önkormányzat képviselő-testülete temetési segélyt nyújt annak, aki az elhunyt személy eltemetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartására köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. A temetési segély megállapításának feltételeit szintén a helyi rendelet tartalmazza.

Súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezményei

A kedvezmények típusai a következők: személygépkocsi szerzési támogatás, személygépkocsi átalakítási támogatás, közlekedési támogatás, parkolási engedély. A kedvezményre való jogosultság részletes szabályait a 164/1995.(XII.27.) Kormányrendelet tartalmazza.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családjukat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorulnak.

Gyermekek napközbeni ellátása

Városunkban a gyermekek napközbeni ellátását igénybe vevő (bölcsőde, óvoda, iskola) és ott étkezésben részesülő gyermekek részére a szociális törvény alapján meghatározott kritériumoknak megfelelően rendszeres gyermekvédelmi támogatásban 2010. évben 1350-1400 gyermek részesül.

A törvény alapján rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő általános iskola 1-7. évfolyamán tanuló gyermekek 100 %-os támogatást kapnak. Általános iskola 8. évfolyamán tanuló gyermekek esetében ezen támogatás 50 % - os , amennyiben ha az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 40%-át nem éri el az étkezést térítésmentesen vehetik igénybe.

Természetben nyújtott szociális ellátások

Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben – a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonkét munkanapon belül – gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemetésre köteles személy, vagy az eltemetésre köteles személy az eltemetésről nem gondoskodik.

Közgyógyellátás

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulásokat az szociális törvény szabályozza (az alanyi és normatív jogon közgyógyellátásra jogosultság szabályait), ez nem jelent költséget az önkormányzatnak. A helyi rendelet az ún. méltányosságból kiadható közgyógyellátási igazolvány szabályait tartalmazza.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy – külön jogszabályban meghatározottak szerint – térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- a) járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre – ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is – gyógyszerkerete erejéig,
- b) egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- c) az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

A jegyző az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át, aki egyedülélő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át nem haladja meg, és családjának vagyona nincs. A szociális rászorultság igazolásáról a jegyző hatósági bizonyítványt (a továbbiakban bizonyítvány) állít ki. A bizonyítvány hatályossága 1 év.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A települési önkormányzat határozatában megjelölt időponttól adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti azt a családot vagy személyt,

-akinek az adóssága meghaladja az ötv ezer forintot, és akinek a közüzemi díjtartozása legalább hat havi, vagy

- közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá

-akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az önkormányzat rendeletében meghatározott összeghatárt, valamint

-aki a településen elismert minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik, feltéve, hogy vállalja az adósság és a települési önkormányzat által megállapított adósságcsökkenési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.

Helyi rendeletünk alapján Mohács városában az adósságkezelési szolgáltatásban bevont adósságtípus a vízdíj-hátralék, lakbér-hátralék, távhődíj- hátralék, áram- és gázdíj-hátralék.

Szociális bérlakás helyzet, lakásgazdálkodás

Mohács Város Önkormányzatának lakásállománya a lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló 1993. évi LXXVIII. törvény hatályba lépésekor 976 darab volt. A törvény 45. §-a alapján a határozatlan időre bérbe adott önkormányzati lakásra vételi jog illeti meg a bérlőt. Ennek következtében a jó minőségű és komfortfokozatú lakásokat a bérlők megvásárolták. Mohács Város Képviselő-testülete 1994-ben alkotta meg a lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló 18/1994. (IX.21.) számú rendeletét. A rendelet kihirdetését követően 1998. december 31-ig 773 darab lakást vásároltak meg. A megmaradt szociális bérlakások száma 153 darab.

Ezt követő időszakban a város sokat tett a lakáshelyzet javítására. Megépült a Budai Nagy Antal utca 14. szám alatt a 20 lakásos bérház, amely piaci bérű bérlakásként működik. A Milleniumi lakóparkban és Déli lakóparkban lakótelkek kerültek kialakításra.

A fiatalokat kamatmentes önkormányzati támogatással is segíthetjük az első lakásvásárlás, illetve építkezés esetén. 2006-tól 2010-ig 253 főnek összesen 153 181 600 millió forint hitelt nyújtott az önkormányzat. Az önkormányzati rendeletünk értelmében kamatmentes kölcsönt nyújtunk új lakás építéséhez és használt lakás vásárlásához. Új lakás építésére kamatmentes kölcsönt azok igényelhetnek, akik saját tulajdonú építési telekkel rendelkeznek. A kamatmentes kölcsön mértéke a telekár 50%-ig terjedhet, de nem haladhatja meg az egymillió forintot. Új- és használt lakás vásárlására 500 000 Ft-ig terjedő kamatmentes kölcsön igényelhető. Lakásvásárlási kölcsönben csak az első lakáshoz jutók részesülhetnek.

Kimutatás a kamatmentes önkormányzati támogatásokról 2006-2010:			
2007:	2008:	2009:	2010:
92 fő	80 fő	64 fő	17 fő
60 072 900 Ft	44 498 100 Ft	38 819 800 Ft	9 790 800 Ft

Mohács Város Önkormányzata kb. 1200 lakás tulajdonjogát tudhatta magáénak 1990-1992-ig. Ekkor rendkívül kedvező vételáron - elsősorban a bentlakó bérlő - vásárolhatta meg. Ekkor kb. egyhatodára csökkent a lakásállomány. Azóta néhány szociális bérlakást, néhány szakemberlakást, és az utóbbi két évben összesen huszonnyolc hitelprogramos lakást vásároltunk. A hűszlakásos piaci bérű társasházunk felépítésével szintén növeltük a lakásállományunkat.

Kimutatás az önkormányzati bérlakásokról						
Bérlakások száma (2006-2010)						
239						
Fajtái						
Szociális bérlakás	Szakemberlakás	Piaci bérű	BM kijelölésű	VPOP kijelölésű	Hitelprogramos	Egyéb
169	15	20	5	3	28	2
Vásárolt lakások száma						
2006: 1	2007:6		2008: 1	2009: 18		2010: 11
szoc.bérl.: 1	szoc.bérl.:4	Szakemberl:2	szoc.bérl.1	szoc.bérl:1	hitelpr.l.: 17	hitelpr.l.: 11
Kezelésből kivont ingatlanok száma						
2008: 1			2009: 2			

Jelenleg 239 db bérlakásunk van, melyek a város különböző pontjain helyezkednek el, egyetlen vidéki bérlakásunk Kölkeden található. Különböző komfortfokozatúak, bérleti díjaik ennek megfelelően vannak besorolva.

Mohács Város Önkormányzata speciális lakásvásárlási támogatást nyújt. Kamatmentes kölcsönben részesülhetnek azok a családok, akik lakásproblémájukat új lakóház építésével vagy használt lakás vásárlásával oldják meg. A kamatmentes kölcsön mértéke használt lakás vásárlásánál 500.000 Ft-ig terjedhet, új lakóház építésénél a telek vételárának a feléig, maximum 1.000.000 Ft-ig terjedhet.

Célok:

- költségalapú bérlakások számának növelése, pályázati úton,
- hitelprogram keretén belül bérlakások vásárlása,
- szociális bérlakások számának növelése.

3.3. Szociális alapszolgáltatások

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás

A szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A falugondnoki szolgáltatás 600 lakosnál kisebb településen működtethető, a tanyagondnoki szolgáltatás legalább 70 és legfeljebb 400 lakosságszámú külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyen működtethető.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a házi segítségnyújtást végző szociális szolgáltató, illetve intézmény biztosíthat.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- a) az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- b) a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- c) szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

Közösségi ellátások

Közösségi ellátások a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás.

A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- b) a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,

- c) a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- d) a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- e) az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- f) megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás keretében a fenti pontokban meghatározottakon túl biztosítani kell

- a) a szenvedélybetegség okozta egészségügyi és szociális károk mérsékléséhez szükséges egyes ártalomcsökkentő szolgáltatásokat,
- b) a kríziskezelést az életet veszélyeztető, a testi, szociális, kapcsolati és életvezetési rendszerben kialakult kezelhetetlen helyzetek esetére.

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A szolgáltatás feladata különösen

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önsegítő csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevitelének elősegítése.

Nappali ellátás

A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban saját otthonukban élő,

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
 - tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
 - harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek
- részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

3.4. Szakosított ellátási formák

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény az idősek otthona, a pszichiátriai betegek otthona, a szenvedélybetegek otthona, a fogyatékos személyek otthona, valamint a hajléktalanok otthona.

Idősek otthonában elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolását, gondozását végzik, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel.

A fogyatékos személyek otthonába az a fogyatékos személy vehető fel, akinek oktatására, képzésére, foglalkoztatására, valamint gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség.

A pszichiátriai betegek otthonába az a krónikus pszichiátriai beteg vehető fel, aki az ellátás igénybevételnek időpontjában nem veszélyeztető állapotú, akut gyógyintézeti kezelést nem igényel, és egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt ön maga ellátására segítséggel sem képes.

Rehabilitációs intézmények

A rehabilitációs intézmény a bentlakók önálló életvezetési képességének kialakítását, illetve helyreállítását szolgálja pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékos személyek és hajléktalan személyek részére.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények típusai:

időskorúak gondozóháza, fogyatékos személyek gondozóháza, pszichiátriai betegek átmeneti otthona,

szenvedélybetegek átmeneti otthona,
éjjeli menedékhely,
hajléktalan személyek átmeneti szállása,
bázis-szállás.

Lakóotthonok

A lakóotthon olyan nyolc-tizenkettő, a külön jogszabályban meghatározott esetben tizennégy pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt befogadó intézmény, amely az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít.

3.5. A gyermekvédelmi törvény rendelkezései

A szociális ellátórendszerhez számos ponton kapcsolódnak a gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások. A szociális hálózatról úgy adhatunk legjobban átfogó képet, ha bemutatjuk a településünk területén működő szolgáltatásokat.

A bölcsőde és a családi napközi is a gyermekjóléti alapellátás része. A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A bölcsőde a családban nevelkedő - 20 hetestől 3 éves korig – a gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, a bölcsődei gondozási nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életvének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

A bölcsődei ellátás megszűnik a jogszabályban meghatározott, fent említett életkorok elérésével.

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kiemeli olyan kisgyermek szociális- vagy egyéb ok miatt – felvételi lehetőségét, akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés. A felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

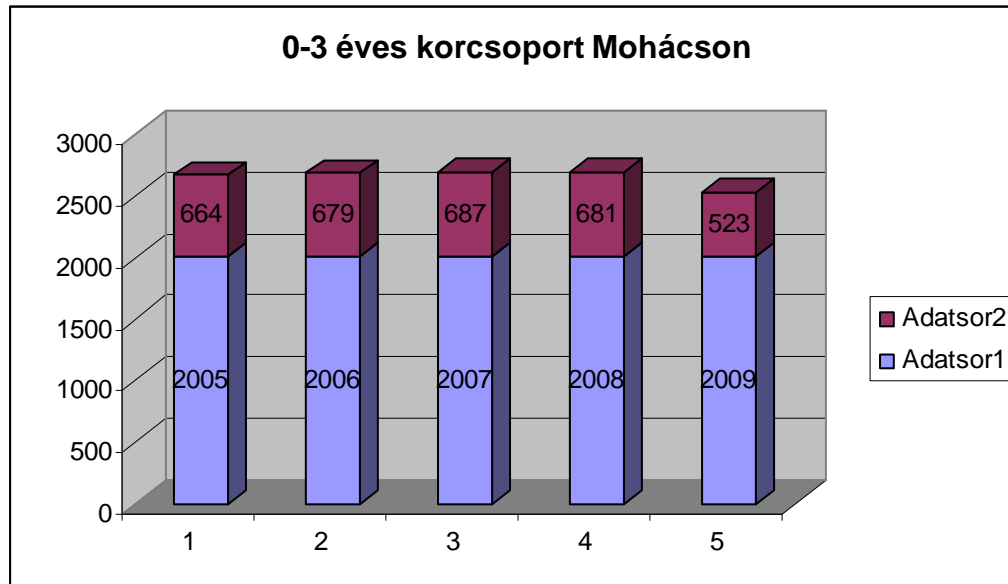
Utóbbi pozitív diszkriminációs rendelkezés az alábbiak miatt indokolt:

A törvény értelmében a családi napköziben fizetendő intézményi térítési díj az ellátásra fordított költségek alapján megállapított óradíj. Az óradíj alapján kerül megállapításra a személyi térítési díj, amelynek maximális összegét a törvény szabályozza. E rendelkezések mellett valószínűsíthető, hogy a családi napközi szolgáltatásait főleg az átlagos, illetve magas jövedelmű családok fogják majd igénybe venni. Fontos megjegyezni, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatti előnyben részesítési kötelezettség a bölcsődei elhelyezést illetően csak a dolgozó szülők vonatkozásában áll fenn.

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és az óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani. A családi napközibe 20 hetestől 14 éves korig vehető fel gyermek.

A gyermekek napközbeni ellátása keretében a férőhelyfejlesztésnek a bölcsődék mellett fokozatosan érintenie kell a családi napköziket. Ez az ellátási forma a gyermekek napközbeni ellátása terén különösen a kistelepüléseken jelentene megoldást, ide értendő az, ahol nincs bölcsőde, vagy a bölcsőde nem tudja maradéktalanul kielégíteni a felvételi igényeket. Továbbá a változó munkarend miatti családi igények kielégítését is jelenthetné.

Mohács Város a jogszabály alapján köteles bölcsődét működtetni, mivel állandó lakosainak száma a tízezret meghaladja.

Gyermekek száma 0-3 éves korcsoportokban Mohácson:

2005-ben 664 fő,
 2006-ban 679 fő,
 2007-ben 687 fő,
 2008-ban 681 fő,
 2009-ben 523 fő².

A diagram elemzése alapján látható, hogy a gyermekszám az utóbbi öt évben a 0-3 éves korcsoportban 523 fő és 687 fő közötti. A legnagyobb gyermeklétszám 2007-ben tapasztalható a bölcsődés korú gyermekek vizsgálatakor, a legalacsonyabb szám pedig 2009-ben.

Élveszületés Mohácson:

2005-ben 141 fő,
 2006-ban 161 fő,
 2007-ben 188 fő,
 2008-ban 141 fő,
 2009-ben 159 fő³.

² Mohács Város Polgármesteri Hivatala Népeség nyilvántartó adatai alapján.

³ Mohács Város Polgármesteri Hivatala Népeség nyilvántartó adatai alapján.

Az élveszületés vizsgálatakor megállapítható, hogy a legtöbb gyermek Mohácson, az elmúlt öt év vizsgálata alapján, 2007-ben született, számuk ekkor elérte a 188 főt.

3.6. A szociális ellátórendszer bemutatása

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás

Mohácshoz tartozik közigazgatásilag a Duna túlszpartján lévő Újmohács, Alsókanda, Felsőkanda, Sáros, Sárhát.

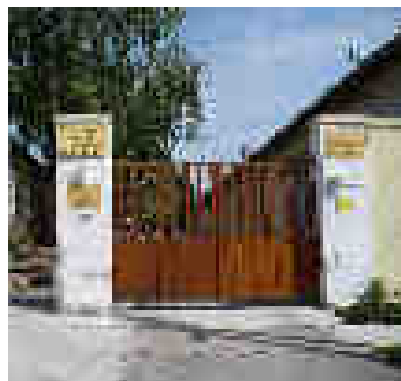
A tanyagondnoki szolgálat célja többek között, hogy a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányait enyhítse, az alapvető szükségletek kielégítését segítse, a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást biztosítsa, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének a segítése.

A város szigeti oldalán 2003-tól kezdődően működik a tanyagondnoki szolgálat. A tanyagondnok elvégezte a külön jogszabályban meghatározott speciális képzést, és a szolgáltatás határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

Étkeztetés, Házi segítségnyújtás, Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és Nappali ellátás idősek számára továbbá ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos intézmények

Egyesített Szociális Intézmény

(Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működik)

Az intézmény 2006-ban ünnepelte alapításának 70. évfordulóját. Szakmai és gazdaságossági okok miatt az évek, évtizedek során vertikális integráció alapján működik az intézmény, vagyis a szociális alapszolgáltatások és a szakosított ellátás egymásra épülnek.

A 2003-tól kezdődően megvalósított beruházásoknak köszönhetően mára két telephelyen működhet az intézmény, így egy egységes, komplex idősvédelmi centrum jött létre.

Az intézmény nyújtotta szolgáltatások és azok kapacitásai	
Étkeztetés	160 fő
Házi segítségnyújtás	63 gondozott
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	80 készülék
Idősek klubja	30 férőhely
Idősek otthona két telephelyen	145 férőhely
Várakozók száma (2010.I. félév alapján)	0 fő

Étkeztetés keretében az intézmény gondoskodik a helyi rendeletben meghatározott személyek számára a napi egyszeri meleg étel biztosításáról. Az ebédet a Pándy Kálmán Otthon konyhája főzi. Azoknak az időseknek, akik koruk, egészségi állapotuk miatt a két elosztóhelyről az ételt nem tudják elvinni, az ebédet két gépkocsi házhoz szállítja. Az étkeztetést a hét minden napján biztosítják az igénylők számára, az ellátási terület Mohács városára terjed ki.

Házi segítségnyújtás keretében az ellátást igénybevevővel segítő kapcsolat alakul ki. Az orvosi előírás szerint végezik az alapvető ápolási, gondozási feladatokat, biztosítjuk a személyi, környezeti higiénéért, közreműködnek a háztartásvitelében, a házkörűli munkák elvégzésében /bevásárlás, mosás, takarítás, meleg étel biztosítása/, a kapcsolattartás segítségével, mentális gondozásban, ügyintézésben. Egészségügyi ellátás keretében az orvos által előírt gyógyszerek kiváltása, a gyógyszeresedés ellenőrzése, a gyógyászati segédeszköz beszerzése, folyamatos kapcsolattartás a gondozott házi orvosával, szükség esetén orvosi vizsgálatra kísérés a feladat. Az ellátási terület Mohács városa közigazgatási területe.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a folyamatos bővítésnek köszönhetően mára 80 idős ember számára teremti meg a lehetőségét annak, hogy minél hosszabb ideig élhessenek saját otthonukban, biztonságban. A 80 készülék Mohács mellett Lippó, Bezedek, Ivándárda, Sárook, Homorúd, Kölked, Lánycsók községekben kerültek elhelyezésre.

Az idősek klubja heti 5 napos nyitva tartással, 30 férőhelyen Mohács városára kiterjedő ellátási területtel nyújt az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást.

Az MTKT fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézményt, amely szociális alapszolgáltatások mellett, ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos szakosított ellátást is biztosít. Az **idősek otthonában** 5 gondozási egység került kialakításra, az ellátottak zömmel 1-2 ágyas szobákban nyertek elhelyezést. E szakellátás működési területe a Mohács Többcélú Kistérségi Társulás települései, ezzel a kistérség szakellátási igényét is biztosítja.

Az intézmény a székhelyén és a telephelyén megfelelő felszereltséggel, kényelmes szobákkal, magas fokú szakmaisággal nyújt ellátást. Az évek során szervezett programok, a közösségi élet példás.

Ellátottak adatai:

Demens ellátottak száma	54 fő
Önellátó	37fő
Önellátásra segítséggel képes	51 fő
Önellátásra képtelen	46 fő
Várakozók száma	6 fő

Fenti feladatokon túlmenően az intézmény a kistérség alapellátási intézményei, munkatársai részére szakmai segítséget nyújt szakmai műhelymunkák keretében, képzések koordinálásával, valamint ellátja a Mohács Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat gazdasági teendőit is.

Az intézmény fejlesztésének irányai:

- a házi segítségnyújtás igény szerinti bővítése
- gyógyászati segédeszközök kölcsönzése a házi segítségnyújtásban

- az otthon területén a gépkocsi forgalom csökkentése (a gimnázium és az otthon közti útszakasz kiépítésével)
- a parkoló egy részén a nehezen mozgó idősök kocsiból való ki- és beszállásának megkönnyítése
- Gólya u. 42. szám alatti telephely további korszerűsítése
- különböző kiszolgáló helyiségek kialakítása (pl. rehabilitációs szoba)
- az intézmény Gólya u. 42. szám alatti telephelyének szomszédságában található, önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanon további férőhelyszám-bővítés.

Egyesített Szociális Intézmény történetének főbb állomásai

A Gólya u. 42. szám alatti otthonban az elhelyezési feltételek terén gyökeres változást 1998-ban a főépület tetőtéri beépítése hozott.

A közösségi helyiségek, ebédlő, társalgó, foglalkoztató, teakonyha kialakítása mellett egy-egy ellátottra már 6-8 négyzetméter jutott. Jelenleg a három gondozási egységben a 80 fő ellátásról 5 db egyágyas, 31 db kétágyas, 3 db három és 1 db négyágyas szobában gondoskodnak.

Az ellátottak magas száma indokolta a Gólya u. 42. szám alatti székhelyen a három gondozási egység létrehozását. Itt került sor a főépület földszinti részén – a szellemi hanyatlásban szenvedő idős betegek elkülönített gondozására. Az épület akadálymentesített.

Az „idősök otthona” elnevezésű ellátás terén nagy előrelépést jelentett, hogy 2003-ban a Gólya u. 15. szám alatti telephelyen lehetőség nyílt 19 apartmanban átlagot jóval meghaladó szinten elhelyezésre.

Itt egy-egy lakó, illetve házaspár részére az idős korhoz méltó életkörülményeket biztosító lakószoba, konyha, fürdőszoba, terasz áll rendelkezésre. Az apartmant mindenki egyéni ízlése szerint, saját bútorzatával rendezi be.

Ugyanakkor biztosítottak a közösségi helyiségek (ebédlő, társalgó, foglalkoztató). Az apartman előtti zöld területet igény szerint gondozhatják.

Jelenleg két telephelyen – Gólya u. 42. és Gólya u. 15. szám alatt – összesen 148 rászoruló idős ember részére biztosít az intézmény komplex ellátást.

2003. februárjában házi jelzőrendszeres segítségnyújtás bevezetésére került sor 40 db készülékkel Mohácson és hat környező településen.

2006-ban az alapellátás (mint házi segítségnyújtás, étkeztetés, házi jelzőrendszeres segítségnyújtás, idősök nappali ellátása) a Korsós utcai telephelyről a Gólya u. 15. szám alatti telephelyre költözött. Jelenleg 30 idős részére nyújt napközbeni ellátást, 45-50 fő részére házi segítségnyújtást, 170 fő részére étkeztetést és 80 fő részére jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Utóbbi segíti annak a lehetőségét, hogy az idős ember minél hosszabb ideig otthonában, saját lakókörnyezetében tudjon maradni. Emellett nagyfokú biztonságérzetet nyújt az egyedül élőknek, hiszen így tudják, hogy a nap bármely percében van kitől segítséget kérniük.

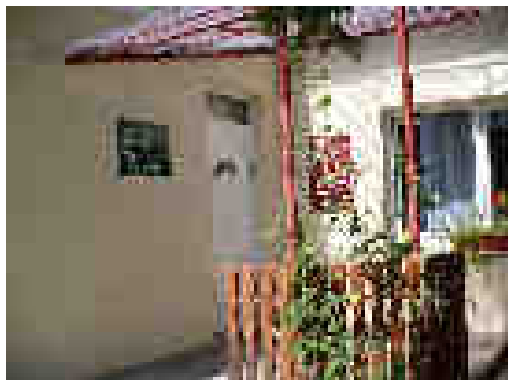
2007. augusztusában új helyre költöztek a Kolostorban lakó idősök. 30 fő elhelyezésére alkalmas idősök otthona részlegét adták át a gondozottaknak, fürdőszobákkal rendelkező szobákkal. Így egy régi álom vált valóra, egy idősellátási centrum létrehozása a város szívében.

Az Idősök Otthona 145 fő részére nyújt bentlakásos ellátást. A jövőre vonatkozó tervek között szerepel, hogy pályázat útján a Gólya u. 42. szám alatti Idősök Otthonát szeretné az intézmény vezetősége és a fenntartó korszerűsíteni, fürdőszobás szobákkal, új konyhával és étkezővel, nagyobb lifttel, hogy a lakók egy kényelmesebb, praktikusabb, még élhetőbb otthonra találjanak.

Családsegítés és gyermekjóléti szolgálat

Mohács Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

(Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működik)

Az intézmény jelenleg Mohács várossal együtt 27 településen látja el a szociális és gyermekvédelmi alapellátások közül a családsegítő, a gyermekjóléti és a helyettes szülői hálózat feladatait. A családsegítő ellátásban a 2010. I. féléves jelentés alapján az ellátottak száma 1227 fő.

Ellátási területe: Bár, Dunaszekcső, Himesháza, Erdősmárok, Székelyszabar, Szűr, Homorúd, Kölked, Lánycsók, Kisnyárád, Lippó, Bezedek, Ivándárda, Sárok, Mohács, Nagynyárád, Sátorhely, Palotabozsok, Szebény, Somberek, Göröcsnyodoboka, Véménd, Feked, Geresdlak, Maráza, Majs, Udvar települések közigazgatási területe.

Az intézmény által nyújtott további szolgáltatások:

- **Jelzőrendszeri esetmegbeszélés** keretében havi rendszerességgel előadókat, szakembereket hívnak meg a védőnők, gyermekorvosok, oktatási intézmények szakmai munkájának megkönnyítése érdekében.
- **Preventív tevékenységük** a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájának koordinálása, programszervezés.
- **Kapcsolattartás biztosítása** apai és nevelőszülői láthatások koordinálásával, felügyeletével, konfliktuskezeléssel.
- **Adósságkezelési szolgáltatás:** rászorult családok lakhatást segítő ellátása tanácsadással, önkormányzat általi adósságrész átvállalással.
- **E-on számlatartozás mérséklése** a HÉRA Alapítvány által az önkormányzaton keresztül.

Az intézmény fejlesztésének irányai:

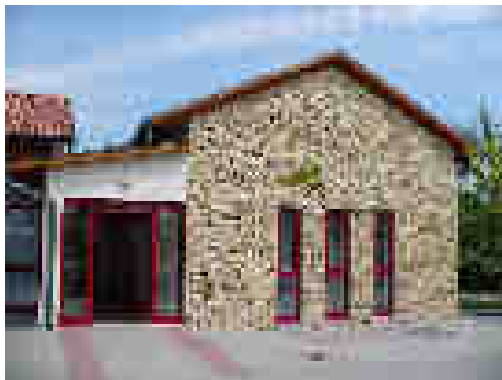
- 2005. évtől apai, nevelőszülői, nagyszülői kapcsolattartást bonyolítanak az intézményben. Bár a törvény nem írja elő kötelezettségként, a kistérségben élő ügyfelek helyzetének megkönnyítése érdekében igyekeznek felügyeletet biztosítani és a gyámhivatallal együtt koordinálni ezeket a láthatásokat. Sajnálatos módon erre a célra nincs külön kialakított helyiség, azonban az intézmény melléképületének játszóházzá alakítása megoldaná e problémát. A játszóház a szabadidő szervezésére, csoportfoglalkozások megtartására is lehetőséget teremtene. A kapcsolattartás szakmai színvonalának emelése miatt egy fő gyermekjóléti családgondozó mediációs képzésen való részvételének megszervezése is indokolt lenne.

- A pszichológusok magasabb óraszámában történő foglalkoztatása vagy egy főállású pszichológus alkalmazása a növekvő igények miatt családterápiás feladatok, csoportfoglalkozások, konfliktuskezelő mediációs programok ellátására.
- Bóly Város Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és a Mohács Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat közötti megállapodás alapján az intézmények által megbízott pszichológusok egymás családgondozóinak kölcsönösen szupervíziót tartanak egyéb költségtérítés nélkül.
- Egy fő szociális asszisztens alkalmazása a rendszeres szociális segítettekkel való kötelező együttműködés és az ezzel kapcsolatos adminisztráció ellátására.
- A kistérségben a növekedő igények ellenére nem teljesen megoldott a hajlék nélküli vagy bántalmazott nők optimális ellátása, nincs lehetőség a nehéz élethelyzetbe került családok, kisgyermekes édesanyák átmeneti elhelyezésére. Legközelebb Bólyban működik családok átmeneti otthona. Jelenleg a Bólyi Családsegítő és Gyermekjóléti Társuláson kívüli településeknek havi hozzájárulást kell biztosítani annak érdekében, hogy a lakosa befogadást nyerjen és megfelelő ellátást kapjon az intézményben. Rövid távú cél, hogy együttműködés keretében kiszélesítésre kerüljön a települések kedvezményezett köre. Hosszabb távú célkitűzés családok átmeneti otthonának beindítása pályázati/társulási támogatás által, mely a szolgálat által lefedett településeken élő rászorult családoknak nyújtana segítséget krízis esetén.

Támogató Szolgáltatás, Fogyatékos személyek nappali ellátása, fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthona, pszichiátriai betegek otthona, rehabilitációs lakóotthonok értelmileg akadályozott fiatalok és pszichiátriai betegek részére, ápoló-gondozó lakóotthonok halmozottan sérült személyek részére

Pándy Kálmán Otthon

(Mohács Város Önkormányzatának fenntartásában)

Az otthon 1952-től fogadja az egész ország területéről az ellátásra igényt tartó értelmileg akadályozott felnőtteket, valamint pszichiátriai betegeket. Az 1998-ban megkezdett deszocializáció keretében két rehabilitációs célú és egy ápoló-gondozó lakóotthon épült az értelmileg akadályozott, illetve halmozottan fogyatékos embereknek. Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő pszichiátriai betegeknek két rehabilitációs lakóotthon áll a rendelkezésére. Fogyatékos személyek napközbeni

ellátására és támogató szolgáltatás igénybevételére a Mohácsi Többcélú Kistérségi társulás valamennyi települése vonatkozásában lehetőséget biztosít az intézmény.

Az intézmény nyújtotta ellátások és azok kapacitásai a 2010. I. félévi jelentés alapján

Fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthona Várakozók száma	50 férőhely 15 fő
Pszichiátriai betegek otthona Várakozók száma	84 férőhely 26 fő
Rehabilitációs lakóotthonok - értelmileg akadályozott fiatalok - pszichiátriai betegek részére	15 férőhely 24 férőhely
Ápoló-gondozó lakóotthonok – halmozottan sérült személyeknek	12 férőhely
Fogyatékos személyek nappali intézménye	33 férőhely
Támogató szolgáltatás Ellátottak száma Várakozók száma II. negyedéves jelentés alapján	- 451 fő 5 fő
Munka-rehabilitáció	
Foglalkoztatásban részt vevő ellátottak száma	28

Az intézményben, a lakóotthonokban élőknek olyan életfeltételeket igyekeznek biztosítani, amelyek leginkább megfelelnek kultúránknak, és lehetővé teszik, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személyek mindennapjai időben és térben a szokásosnak megfelelően strukturálódjanak. A hagyományos gondozás és ellátás helyett az individuális kísérés, a kooperáció, a participáció, a mindennapos problémák megoldásához nyújtott segítség (asszisztencia) megteremtésére törekednek. Az intézmény célja, hogy a szolgáltatásunkat igénybe vevő akadályoztatott személyek, pszichiátriai betegek a normálhoz leginkább közelítő életet élhessenek.

Az értelmileg és halmozottan akadályozott személyek ápoló-gondozó otthoni ellátása keretében az egyén számára a megfelelő önállóságot, döntési lehetőséget, és a képességeinek megfelelő szinten tartó, képességfejlesztő, munkajellegű foglalkoztatást, sport és szabadidős tevékenységet igyekszik biztosítani az intézmény.

Pszichiátriai betegek ápoló-gondozó otthoni ellátása

Ezen önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek teljes körű ellátásáról gondoskodik az intézmény, biztosítva a napi háromszori étkeztetést (szükség szerint diétát), igény esetén ruházatot, textíliát, lakhatást, egészségügyi ellátást valamint mentális gondozást biztosítanak. A mentális gondozás keretében a lakók kapcsolattartását, szabadidejük kulturált, tartalmas eltöltésének megszervezését, testi-lelki aktivitásukat segítő programok összeállítását segítik. A személyre szabott bánásmódra a folytonosság, a rendszeresség jellemző.

Lakóotthoni ellátás

A lakóotthonok az önálló életvezetés viszonylag magas szintjét teszik lehetővé és megfelelő privát szférát biztosítanak.

Fogyatékos személyek nappali intézménye

A 2007 szeptembere óta működő részleg nyújt a szociálisan rászorulóknak részére - a családok tehermentesítésével párhuzamosan – saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A nappali intézmény szolgáltatásai: napi életritmus biztosítása, közösségi programok szervezése, gyógypedagógiai foglalkozások, munkavégzés, szociális foglalkoztatás lehetőségének megszervezése, stb.

Ápoló-gondozó otthoni, illetve lakóotthoni ellátás vonatkozásában az intézmény ellátási területe országos. A nappali intézmény ellátási területe a kistérség 43 településére terjed ki. Ezen gondozási részlegek határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

Támogató szolgáltatás

A szolgáltatás ellátási területe a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás valamennyi településére kiterjed.

Az otthon lakóinak gondozásában hangsúlyos szerepe van a foglalkoztatásnak. A foglalkozások terápiás értéke, hogy lehetőséget adnak a szociális együttlétre, a közös tevékenységre, az interakcióra, a nonverbális kommunikációra, a szociális készségek, képességek gazdagítására, és a foglalkozásokon elsajátítottak segítik a jobb megküzdési stratégiák kialakítását.

Az otthon által szervezett foglalkozások:

- a.) szociális foglalkoztatás: munkarehabilitáció
fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás
- b.) terápiás foglalkoztatás
- célja a megmaradt képességek szinten tartása, fejlesztése
- c.) szabadidős foglalkozás

A Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás 2007. január 1. napjától vette át fenntartásába, majd 2009. július 1. napjától ismét Mohács Város Önkormányzata a fenntartó. A fogyatékos személyek nappali ellátására a társulás külön megállapodást kötött Mohács Város Önkormányzatával. Továbbá a Pándy Kálmán Otthon által nyújtott valamennyi szolgáltatás kiterjed a kistérség egész területére.

A Pándy Kálmán Otthon jó tárgyi feltételek között, magas szakmaisággal, szép környezetben látja el gondozottjait. Az intézmény módszertani feladatokat is ellát 2008-tól kezdődően.

Közösségi Ellátás

A közösségi ellátás 2008. december 31-ét követően nem kötelezően ellátandó feladat. A város területén a szolgáltatás azonban 2009. évtől is folyamatosan elérhető. A Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás ellátási szerződés alapján biztosítja nevezett szolgáltatást, a Foetus-Car Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. fenntartásában működő „Sombereki Caritas” Integrált Alapszolgáltatási Központ Mohács, Vértó u. 1. szám alatti telephelyén.

3.7. Együttműködés, kapcsolat a város területén működő szociális, gyermekjóléti szolgáltatókkal

Foetus-Car Szociális Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

A Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás ellátási szerződést kötött a Foetus-Car Szociális Szolgáltató Kft-vel, mint fenntartóval (7728 Somberek, Petőfi s. u. 1.) a

jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Dunaszekcső, Bár, Somberek, Görcsöndoboka, Palotabozsok, Véménd, Feked, Szébeny, Szűr, Geresdlak, Himesháza, Maráza, Erdősmárok, Székelyszabar községek közigazgatási területe),

házi segítségnyújtás (Dunaszekcső, Bár, Somberek, Görcsöndoboka, Palotabozsok, Véménd, Feked, Szébeny, Szűr, Geresdlak, Himesháza, Maráza, Erdősmárok, Székelyszabar községek közigazgatási területe),

nappali ellátás (Somberek Község közigazgatási területe),

közösségi ellátás (Babarc, Bár, Belvárdgyula, Bezedek, Bóly, Borjád, Dunaszekcső, Erdősmárok, Feked, Geresdlak, Görcsöndoboka, Hásságy, Himesháza, Homorúd, Ivándárda, Kisbudmér, Kisnyárad, Kölked, Lánycsók, Lippó, Liptód, Majs, Maráza, Máriakéménd, Mohács, Monyoród, Nagybudmér, Nagynyárad, Olasz, Palotabozsok, Pócsa, Sárok, Sátorhely, Somberek, Szajk, Szébeny, Szederkény, Székelyszabar, Szűr, Töttös, Udvar, Véménd Versend települések közigazgatási területe)

és támogató szolgáltatás (Babarc, Bár, Belvárdgyula, Bezedek, Bóly, Borjád, Dunaszekcső, Erdősmárok, Feked, Geresdlak, Görcsöndoboka, Hásságy, Himesháza, Ivándárda, Kisbudmér, Kisnyárad, Kölked, Lánycsók, Lippó, Liptód, Majs, Mohács, Nagybudmér, Nagynyárad, Olasz, Palotabozsok, Sárok, Sátorhely, Somberek, Szajk, Szébeny, Szederkény, Székelyszabar, Szűr, Töttös, Udvar, Véménd Versend települések közigazgatási területe),

mint szociális alapszolgáltatások biztosítására.

A fenntartó évek óta működteti a „Sombereki Caritas” Integrált Alapszolgáltatási Központot (7728 Somberek, Kossuth L. u. 128.), illetve az intézmény telephelyeként a 7700 Mohács, Véradó u. 1. szám alatt a Szent Erzsébet Támogató Szolgáltatót és a Psziché Közösségi Ellátást. Az intézmény határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. Terveik között szerepel a Központ bővítése, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása a Cselevölgye mikrotérségben.

Mohács- Kölked Református Társegyházközség

A hajléktalanok ellátása a hatályos törvényi szabályozás szerint városunknak nem kötelező feladata, hiszen a város lakosság száma 20.000 fő alá csökkent. Ennek ellenére – miután a hajléktalanok jelenléte városunkban és a kistérségben ténykérdés – a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás 2005. december 1-jével ellátási szerződést kötött a hajléktalanok nappali ellátásának biztosítására a Mohács-Kölked Református Társegyházközséggel.

A Társegyházközség a tulajdonában lévő Mohács, Jókai u. 28. szám alatti ingatlanában a Mohács-

Kölked Református Társegyházközség Hajléktalanokat Ellátó Központ elnevezésű intézményében a hajléktalanok nappali ellátását, mint szociális alapellátást 50 fő részére nyújtja. Az intézmény ellátási területe az egész országra kiterjed.

Együtt a családdal GyógyuLÓRA fel Alapítvány

Az Együtt a családdal GyógyuLÓRA fel Alapítvány napközi otthona a saját otthonukban élő önkiszolgálásra részben képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. Az alapítvány Mohács területén a Battyhány u. 8. szám alatt működik.

Az alapítvány célja, hogy azoknak a halmozottan sérült fiataloknak a gondozása, fejlesztése, akik családban élnek, szüleik részt akarnak venni gondozásukban, nevelésükben, ezért egy lakásuktól távolabbi speciális intézményben nem akarják elhelyezni gyermeküket. Az alapítvány azért jött létre, hogy a családoknak, szakértéssel, speciális ellátást nyújtva napközben segítséget adjanak.

Az ellátottak körébe értelmi és/vagy mozgássérült, valamint érzékszervi, halmozottan fogyatékos gyermekek, fiatalok tartoznak. Az intézményben a férőhely 10 fő részére biztosított.

3.8 SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • Több szektor jelenléte a szolgáltatásokban: önkormányzat, többcélú társulás, egyházi és nonprofit vállalkozás • Képzett szakemberek végzik a szolgáltatásokat • Működőképes rendszer • A törvényi előírásokban megfogalmazott szakmai minimumfeltételeknek a szociális szolgáltatásokat ellátó intézmények egyre jobban megfelelnek • Módszertani intézmény szakmai szerepe • Intézményi együttműködési készség • Egymásra épülő szociális szolgáltatási rendszer igénybevételének lehetősége 	<ul style="list-style-type: none"> • Az ágazat alulfinanszírozottsága, reálértéken csökkenő normatívák, anyagi források szűkössége • A munkával nem rendelkező aktívkorúak egy részének kiszorulása a pénzbeli támogatásokból • Szociális szakemberek túlterheltsége • A szolgáltatásokban dolgozók által szükségletként megfogalmazott rendszeres helyi szakmai fórumok hiánya • Néhány szolgáltatás szakember hiánya • Szociális szféra érdekérvényesítő képességének gyengesége • Normál munkahelyek minimális érdekeltsége a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> • Élhető környezet kialakítása • Városfejlesztési tervek • Az EU- s pályázatok kínálta lehetőségek, EU- s források igénybevétele • Szociális szolgáltatások tevékenységének összehangolása • Önkéntes munka bekapcsolása • A társadalmi szolidaritás erősítése, az előítéletek leépítése • Közszolgáltatások elérhetőségének , hozzáférhetőségének javítása • Humán tőke, tudatbázis erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Törvényi szabályozás • Öregedő népesség • A munkanélküli fiatalok számának növekedése • Túlterhelt szociális szakemberek kiegészének veszélye • Szociális szakma gyenge érdekérvényesítő ereje • A gyermek- és fiatalkorúak körében tapasztalható pszichés és beilleszkedési problémák számának növekedése • a társadalmi szolidaritás hiánya • szegénységi kockázatok fennmaradása

IV. Stratégiai kihívások Mohács Város szociális szolgáltatásainak fejlesztésében

4.1 Fejlesztési szükségletek

- a lakosság és a társágazatok (egészségügy, oktatásügy) tájékoztatásának javítása
- házi segítségnyújtás: a rászoruló felkutatása
- családsegítés: helyettes szülői hálózat megszervezése
- családok átmeneti otthonának létrehozása
- a meglévő szociális intézmények férőhelyeinek és szolgáltatásainak bővítése
- a gyerekes családoknak szóló programok fejlesztése, bővítése,
- ifjúsági információs központ létrehozása a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgáltatás szakembereinek segítségével
- utcai szociális munka (csellengő fiatalok segítése)
- létszámfejlesztés a szociális intézményekben
- a szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztató anyagok készítése
- minőségbiztosítási rendszer kiépítése
- szakmai fórumok folyamatos működésének önkormányzati támogatása

4.2. Jövőkép

A jövőkép nem más, mint a szociális szolgáltatások fejlesztési irányainak értékközpontú rendszere, amelyet a konkrét célok és eszközök kidolgozása során kell érvényre juttatni.

Jövőképünk elemei:

- a szociális biztonság növelése, az életmód javítása
- a családban való gondolkodás erősítése, a többgenerációs családok együttélésének segítése
- az idős emberek számára méltó életkörülmények biztosítása saját környezetükben,
- együttgondolkodás
- magas színvonalú ellátás
- a koncepcióban meghatározott célcsoportokat középpontba állító, őket segítő szociális rendszer fejlesztése, az egész kistérséget átfogó, hatékony ellátórendszer fejlesztése
- az ellátottak egyéni igényeihez is igazodó szociális ellátás (pl. : diétás étkeztetés)
- ellátott-központú szolgáltatás
- minőségi megfelelés
- az intézmények teljes akadálymentesítését, elsősorban folyamatos pályázással.

A fenti jövőképünk már a 2012. évben tervezett szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatára irányul.

4.3. Intézkedési javaslatok, ütemterv

- A személyes gondoskodást nyújtó ellátórendszer fejlesztése az ellátásra szorulóknak igényeinek kielégítése.
- A szakmai párbeszéd fórumainak működtetése.
- A szociális területen történő képzés, továbbképzés lehetőségének növelése.
- A társadalmi szolidaritást, integrációt erősítő programok megszervezése.

A szociális és más határszolgáltatások kapacitásainak összehangolása

A szociális ágazat fejlesztési céljai szorosan összekapcsolódnak más területek, ágazatok elképzeléseivel, mivel a szociális terület tágra értelmezett viszonyrendszerében minden társadalmi-, gazdasági és politikai változás megtalálható, hiszen mindezen területek közvetett vagy közvetlen hatással vannak az emberek, a társadalmi csoportok jólétére.

4.3.1 A szociális alapszolgáltatások és a szakellátás továbbfejlesztése

- A kistérségben igény szerint a hiányzó alapszolgáltatások kiépítése a ezek rendszerének kidolgozása: étkeztetés, házi segítségnyújtás és az egyéb szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása.
- Meglévő alapszolgáltatások igényekre épülő bővítése.
- Az intézmények modernizációjához kapcsolódó fejlesztések
- A meglévő intézmények infrastrukturális fejlesztése.
- A magas színvonalú szolgáltatások működésének elengedhetetlen részét képezi a személyi feltételek biztosítása. A szociális szférában végzett szakmai tevékenység gyakran fizikailag is, és szinte minden munkakörben lelkiileg is igen megterhelő. A megfelelő munkaterek kialakítása, korszerű módszerek és eszközök alkalmazása a dolgozók munkáját segíti, hozzájárulva a színvonalasabb szakmai tevékenységhez. A szociális munkában különösen nélkülözhetetlen a kiegyensúlyozott dolgozó. A pszichés elfáradás, a kiegész elleni védekezést jelentik a pontos kompetencia határok, a rendszeres továbbképzések, szupervíziók. Elengedhetetlen az erkölcsi elismerés, a méltányos bérezés. A fenntartó kötelessége a szakemberek képzéséről és továbbképzéséről gondoskodni.

4.3.2. Fejlesztések forrásai

Az európai Unió egyik fő célja a fejlettségbeli különbségek csökkentése, az eltérő fejlettségi szintű államok és régiók gazdasági és szociális kohéziójának megteremtése. Ugyanakkor fontos megemlítenünk, hogy az Európai Unió elsősorban gazdasági közösség. A szociális kohézió elemei is a gazdaság támogatását célozzák, ami értelemszerűen a foglalkoztatáspolitikára és a munkaerő-piaci integráció elsőbbségét fogja jelenteni, a szociális komponens pedig ennek megfelelően szerveződik.

2006. május 17-én, a költségvetési fegyelekről szóló intézményközi megállapodás aláírásával, az Európai Parlament, a Tanács, valamint a Bizottság is hivatalosan elfogadták az EU 2007-2013-as pénzügyi perspektíváját. A hét évre mintegy 864 milliárd eurót elkülönítő költségvetési csomagból 382 milliárd euró (43 %) jut a regionális politika céljaira.

2007. január 1. napjától a strukturális alapok száma négyről kettőre csökkent, így a strukturális alapok közé az Európai Szociális Alapot és az Európai Regionális Fejlesztési Alapot soroljuk. A strukturális politika a gazdasági és a szociális kohézió megteremtésére irányuló közösségi szintű intézkedéseket jelenti.

A Strukturális Alapok célkitűzései 2007-től az alábbiak:

„Konvergencia célkitűzés”

Célja a kevésbé fejlett régiók gazdasági konvergenciájának felgyorsítása. A növekedés és a foglalkoztatottság feltételeinek javítása. Azon régiók tartoznak a célkitűzés középpontjába, amelyekben a bruttó hazai termék nem éri el a közösség 75 %-os átlagát.

„Regionális versenyképesség és foglalkoztathatóság”

célja a regionális fejlesztési programokon keresztül a régiók versenyképességének és vonzerejének megerősítése, valamint a munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és a társadalmi beilleszkedés felé irányuló munkaerőpiacok fejlesztése az Európai Szociális Alap forrásból.

„Európai területi együttműködés”

Célja, hogy a közös helyi és regionális kezdeményezések révén tovább erősödjön a határokon átnyúló együttműködés, továbbá az integrált területfejlesztést elősegítő intézkedések révén a transznacionális és interregionális együttműködés, valamint tapasztalatcsere.

Az Új Magyarországi Fejlesztési Terv (ÚMFT) – összhangban az Európai Unió irányelveivel – a foglalkoztatás bővítését és a tartós növekedés feltételeinek megteremtését célozza. A fejlesztési célok megvalósítása során azonban kiemelt figyelmet kell fordítani két általános szempont érvényesülésére, így a környezeti, a makrogazdasági és a társadalmi fenntarthatóság elvére, valamint a területi és társadalmi kohézió erősítésének elvére.

Az ÚMFT kiemelt fejlesztési területei hét ágazati és hét regionális operatív program keretében fogalmazódtak meg, melyet kiegészít egy végrehajtási operatív program.

Az operatív programok közül a szociális ágazat számára három program kiemelt fontossággal bír: Társadalmi Megújulás Operatív Program, Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program, valamint a területileg „illetékes” regionális operatív program.

Az egyes operatív programok szociális jellegű fejlesztései az alábbiak:

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP)

5. prioritás: Társadalmi részvétel és részvétel erősítése

Cél: a társadalmi kohézió erősítése és a közösségek fejlesztése

Támogatott tevékenységek:

- beruházás a jövőbe;
- halmozottan hátrányos helyzetű csoportok szociális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása;

- szociális ellátórendszer fejlesztése;
- közösség- és civil szféra fejlesztése;
- közösségi bűnmegelőzési programok.

Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP)

3. prioritás: Munkaerő-piaci részvétel és társadalmi befogadás

Cél: a munkaerő-piaci részvételt és a társadalmi befogadást támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés és szolgáltatások minőségének javítása.

Támogatott tevékenységek:

- központi szervek által fenntartott közszolgáltatások akadálymentesítése;
- bentlakásos intézmények modernizációja;
- innovatív, integrált térségi szolgáltatások létesítése a komplex térségi felzárkóztató programmal érintett kistérségekben.

Dél-Dunántúli Regionális Operatív Program (DDOP)

3. prioritás: humán közszolgáltatások fejlesztése

Cél:

- a humán szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása;
- a bevont hátrányos helyzetű személyek számának növelése a fenntartható szociális foglalkoztatásban;
- közintézmények akadálymentesítésének és az önkormányzatok informatikai fejlesztésének támogatása.

Támogatott tevékenységek:

- szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások fejlesztése mikro-térségi központokban;
- integrált óvoda-bölcsőde kialakítása;
- közszolgáltatások utólagos akadálymentesítése;
- szenvedélybetegek rehabilitációjának támogatása;
- hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának elősegítése;
- városrehabilitációs akciók (kiegészítő tevékenységek pl.: alapszolgáltatásokat nyújtó szociális intézmény felújítása)

Államreform Operatív Program (ÁROP)

1. prioritás: folyamatok megújítása és szervezetfejlesztés

Cél: magasabb közigazgatási teljesítmény elérése.

támogatott tevékenységek:

- többcélú kistérségi társulások működésének megerősítése;
- a) kistérségek feladatellátásának javítása,
- b) komplex felzárkóztató programok készítése a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP)

III. tengely: a vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása

Cél: a humán infrastruktúra színvonalának és hozzáférhetőségének a javítása a vidéki térségekben

Támogatott tevékenységek:

- többfunkciós szolgáltató központok;
- kistérségi közösségi közlekedés (ennek részeként falu- és tanyagondnoki buszok beszerzése)

4.4. A koncepcióban foglaltak végrehajtásától várt eredmények

- a helyi szükségletekhez igazodó, hatékony szociális ellátás a koncepcióban megfogalmazott alapelvek mentén
- A város lakói számára elérhetőek lesznek a magas színvonalú, igényes szociális szolgáltatások
- a különböző érdekek eredményes egyeztetése és beépítése a döntéshozatali mechanizmusba
- Az ellátás terén kiemelt figyelmet kapnak a gyermekek, a családok, az idősek, a fogyatékkal élők és más marginalizálódott helyzetben lévő csoportok
- a magas színvonalú, igényes szociális szolgáltatások elérhetősége
- a különböző szolgáltatási formák összehangolása révén az erőforrások optimális kihasználása
- A különböző szolgáltatási formák összehangolása az erőforrások optimális kihasználását és a hiányok pótlását teszi lehetővé
- a szolgáltatások színvonalának emelkedése, a szakmai munka fejlődése

ZÁRSZÓ

A koncepció elkészítése és felülvizsgálata során mindvégig azt tartottuk szem előtt, hogy a város a lakosságának minél teljesebb körben biztosítsa a szociális szolgáltatásokat, biztosítsa a lakossági igényekhez/szükségletekhez igazodó magas színvonalú, ugyanakkor könnyen hozzáférhető és átjárható szociális ellátórendszert, biztosítva így a szociális biztonsághoz való jog érvényre jutását.

A koncepció követve a jogszabályt, megyei koncepciót, a szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások mentén mutatja be a társulás szociális ellátórendszerét, így világos képet adva a lefedettségéről, a fejlesztési szükségletekről. A koncepció tartalmában és struktúrájában szervesen illeszkedik a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás 2009. év novemberében elfogadott koncepciójához.

Véleményünk szerint a korszerű és humánus szociális ellátásnak csak az első lépése a szociális szolgáltatástervezési koncepció kidolgozása, elfogadása és felülvizsgálata. Folyamatos tervezésre van szükség a célok és az eszközök változó körülményekhez való igazításában. Ebben a folyamatban kulcsfontosságú az ellátásokban résztvevők, az ellátásban dolgozók és a döntéshozók párbeszéde. Nagy hangsúlyt fektetünk a Mohács Város Önkormányzata fenntartásában működő valamint a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő intézmények közötti kapcsolattartásra, az éves szakmai beszámolók elkészítésére és megtárgyalására. A koncepció elkészítésével egy olyan szakmai anyag áll rendelkezésünkre, amely Mohács város lakosságának tájékoztatást ad és útmutatást nyújt a szociális ellátórendszer megfelelő szolgáltatásának kiválasztásához és igénybeviteléhez. A Koncepció elfogadását követően figyelmet kell fordítani a folyamatos tervezésre és a stratégia menedzselésére, mind a hivatali, mind az intézményi struktúrán belül.

Mohács Város közigazgatási területén működő szociális intézmények

Nappali ellátást nyújtó intézmények :

Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás	Egyesített Szociális Intézmény idősek nappali ellátása (30 fh.)	Mohács, Gólya u. 42. 69/322-331	Kiss-Varga Veronika
Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás	Pándy Kálmán Otthon, fogyatékos személyek nappali ellátása (33 fh.)	Mohács, Újváros 10. 69/322-345	Kolutáczy Györgyné

Mohács-Kölked Református Társegyházközség	Hajléktalanokat Ellátó Központ Nappali Melegedő (50 fh.)	Mohács, Jókai u. 28. 69/510-567	Wébel Zsolt
Foetus-Car Szociális Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.	„Sombereki Caritas” Integrált Alapszolgáltatási Központ (37 fh.)	Somberek, Kossuth L. u. 128. 69/538-034	Gyulai Vanda
„Együtt a családdal gyógyulóra fel” Alapítvány	Fogyatékosok Nappali Intézménye (10 fh.)	Mohács, Batthyány u. 8. 69/304-719	Dr. Buzási Ernőné

Családsegítést nyújtó szolgálat:

Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás	Mohács Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	Mohács, Eötvös u. 6. 69/302-562	Fehér László
--------------------------------------	--	------------------------------------	--------------

Bentlakásos szociális intézmény

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény

Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás	Egyesített Szociális Intézmény (145 fh.)	Mohács, Gólya u. 42. 69/322-331	Kiss-Varga Veronika
--------------------------------------	--	------------------------------------	---------------------

Pszichiátriai betegek otthona

Mohács Város Önkormányzat	Pándy Kálmán Otthon (84 fh.)	Mohács, Újváros 10. 69/322-345	Kolutác Györgyné
---------------------------	------------------------------	-----------------------------------	------------------

Fogyatékos személyek otthona

Mohács Város Önkormányzat	Pándy Kálmán Otthon (83 fh.)	Mohács, Újváros 10. 69/322-345	Kolutác Györgyné
---------------------------	------------------------------	-----------------------------------	------------------

Pszichiátriai betegek lakóotthona

Mohács Város Önkormányzat	Pándy Kálmán Otthon (2x12 fh.)	Mohács, Újváros 10. 69/322-345	Kolutác Györgyné
---------------------------	--------------------------------	-----------------------------------	------------------

Fogyatékos személyek lakóotthona

Mohács Város Önkormányzat	Pándy Kálmán Otthon (28 fh.)	Mohács, Újváros 10. 69/322-345	Kolutác Györgyné
---------------------------	------------------------------	-----------------------------------	------------------

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Mohács- Kölked Református Társegyházközség	Hajléktalanokat Ellátó Központ Hajléktalanok Átmeneti Otthona (19 fh.)	Mohács, Jókai u. 28. 69/510-567	Wébel Zsolt
--	---	------------------------------------	-------------

